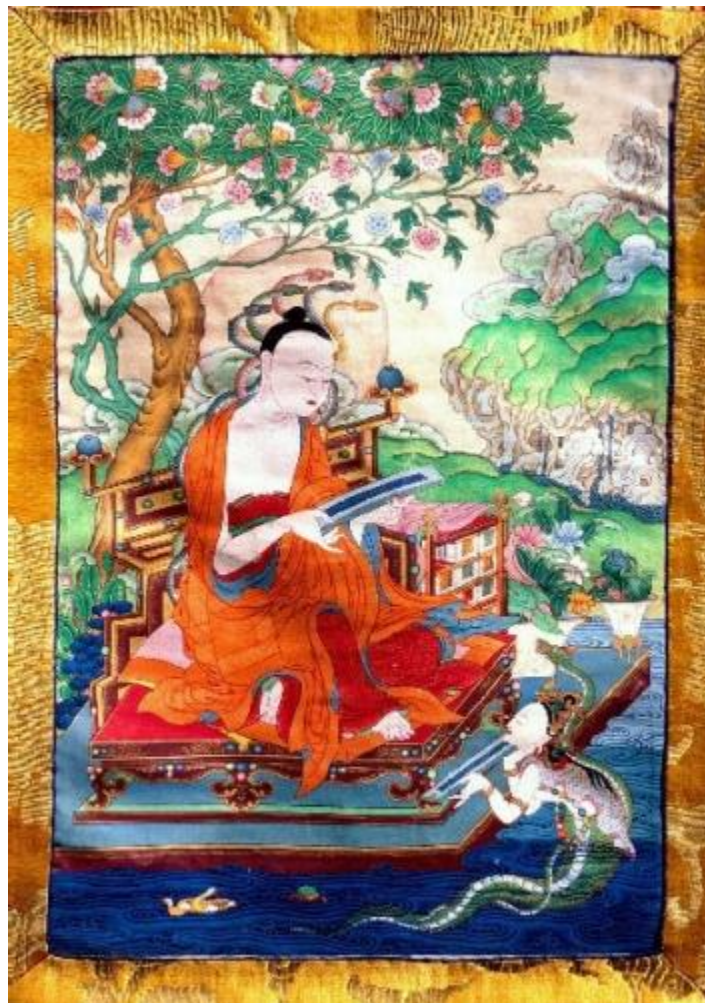

Ghirlanda de nestemate (Ratnāvalī)

compusă de Ārya Nāgārjuna

Reprezentare a lui Ārya Nāgārjuna predând Dharma unui Nāga

Notă introductivă

Această lucrare se poate găsi la adresa web:

<http://www.AryaDharma.ro>

(click pentru a o vizita)

Pe acest site veți găsi multe traduceri ale unor texte esențiale din Buddha-Dharma, atât Sutre (discursuri sau învățăături ale Divinului Buddha) cât și tratate fundamentale derivate din aceste Sutre, adnotate sau comentate, după caz.

Toate textele de pe site (inclusiv acest text) sunt disponibile gratuit, se pot descărca gratuit, se pot folosi în mod gratuit, se pot tipări, și se pot distribui ca fișiere sau ca documente tipărite, oricui doriți, dacă și numai dacă nu faceți nicio modificare asupra lor, și dacă și numai dacă le oferiți celorlalți în mod gratuit.

În caz contrar, toate drepturile sunt rezervate.

Dacă aveți nevoie de alte drepturi, de alte formate ale textelor sau de alte variante ale lor, vă rugăm să luați legătura cu noi.

Traducere, prefață, introducere, comentarii, note, îngrijire: Alin Tocaciu

Versiunea: decembrie 2019

Prin virtutea meritelor acumulate prin a traduce, a corecta, a adnota, a comenta, a publica și a răspândi această lucrare, fie ca toate ființele să atingă Trezirea Perfectă.

Introducere

„Ghirlanda de Nestemate” (*Ratnāvalī* în limba sanscrită) a lui Ārya Nāgārjuna este una dintre cele mai precise, profunde, complexe și complete dintre lucrările care au Dharma drept fundament. Așa cum a fost prezis de către Divinul Buddha, Ārya Nāgārjuna a transmis extrem de precis și de clar învățăturile sale, fără nicio greșeală, iar *Ratnāvalī* este un exemplu perfect.

Compusă din cinci sute de versete, această lucrare cuprinde toate elementele esențiale ale învățăturilor Divinului Buddha, și rezumă foarte eficient un mare număr de Sutare (adică de discursuri ale sale).

Sub pretextul oferirii unor învățături unui rege din acea perioadă, Ārya Nāgārjuna a compus de fapt o învățătură universal valabilă pentru orice ființă, o învățătură care respectă foarte strict Buddha-Dharma, și care poate fi înțeleasă și aplicată de către oricare dintre noi.

La sfârșitul textului veți găsi și o rugăciune pentru curățarea minții și pentru acumularea de merite, pe care o puteți folosi în practica zilnică, și care este foarte răspândită printre buddhiști.

După text veți găsi un dicționar de termeni cuprinzător, și explicația unor noțiuni fundamentale din Dharma. Acestea două vă pot ajuta să înțelegeți atât lucrarea de față cât și multe dintre celelalte lucrări aflate pe aceeași pagină web cu acest text.

Pentru a ușura înțelegerea acestor învățături profunde am adăugat note explicative și am realizat și un comentariu destul de cuprinzător. Bineînțeles, comentariul nu are profunzimea învățăturilor, însă vă poate ajuta în lămurirea unor noțiuni, și conține și informații suplimentare despre Dharma în general.

Pe aceeași pagină web puteți găsi atât versiunea fără comentariu cât și cea cu comentariu. Vă recomand ca mai întâi să citiți de câteva ori versiunea fără comentariu, pentru a vă construi propria înțelegere directă a textului, și abia apoi să citiți comentariile, dacă doriți clarificări suplimentare care v-ar putea ajuta la aprofundarea înțelegerii lucrării.

Ghirlanda de nestemate (Ratnāvalī)

Capitolul 1

Renașterile superioare și binele suprem

1. Calea către fericire și Eliberare

1.

Mă plec în fața Omniscientului,
Complet lipsit de orice defect,
Împodobit cu toate calitățile,
Singurul prieten al tuturor ființelor.

2.

O, rege, îți voi explica practicile complet virtuose
Pentru a genera în tine Dharma,
Deoarece realizarea Dharmei va fi stabilă
Într-un vas al excelenței învățături.

3.

[Practică] mai întâi Dharma pentru renașterile superioare
Și apoi pentru binele suprem,
Fiindcă după ce ai obținut o renaștere superioară,
Vei merge, treptat, către binele absolut.

4.

Renașterile superioare sunt fericire,
Iar binele suprem este Eliberarea.
Pe scurt, esența mijloacelor pentru a le atinge
Este rezumată la credință și la înțelepciune.

5.

Datorită faptului că are credință, cineva se bazează pe practici.
Datorită faptului că are înțelepciune, cineva cunoaște corect.
Dintre acestea două, înțelepciunea este principală,
Dar credința este o premisă necesară.

6.

Persoana care nu neglijează practicile
Prin dorință, ură, frică sau confuzie (ignoranță),
Este cunoscută drept cineva care are credință,
Un vas superior pentru binele suprem.

7.

După ce au analizat cu claritate
Toate faptele corpului, vorbirii și minții,
Cei care realizează ce este bun pentru sine și pentru ceilalți
Și fac mereu acele [n.t. acțiuni], sunt înțelepți.

2. Avantajele unei conduite morale și ale unei vieți favorabile și înzestrate

8.

A nu ucide, a nu fura,
A nu te implica în adulter,
A te abține complet de la vorbirea
Intrigantă, mincinoasă, aspră și de la cea fără rost,

9.

Abandonarea completă a lăcomiei, a intențiilor rele,
Și a vederilor nihiliste:
Acelea sunt cele zece căi strălucitoare de acțiune;
Opusurile lor sunt cele zece căi întunecate.

10.

A nu consuma intoxicanți, a-ți câștiga corect traiul,
Abandonarea vătămării, generozitatea respectuoasă,
Cinstirea celor care sunt onorabili, și bunătatea iubitoare:
Pe scurt, aceasta este practica.

11.

Practica nu se face pur și simplu
Prin mortificarea corpului sau prin austerități,
Pentru că cel care o face nu a abandonat vătămarea,
Și nici nu îi ajută pe ceilalți.

12.

Cei care nu au respect

Pentru Calea măreață a Excelentei Învățători (Dharma),

Strălucitoare de la generozitate, moralitate și răbdare,

Merg pe calea chinurii corpului,

La fel cum merge o vacă pe urmele celorlalte vaci din turmă.

13.

Cu corpurile împresurate de șerpii cei răi

Ai emoțiilor negative, ei rătăcesc mult timp

În jungla înspăimântătoare a existenței ciclice,

În care copacii sunt nesfârșitele ființe.

14.

Prin ucidere, vine o viață scurtă;

Multă suferință vine prin vătămare;

Sărăcie (sau puține resurse), prin furt;

Dușmani, prin adulter.

15.

Din minciună apare defăimarea,

Din intrigă, despărțirea prietenilor.

Din vorbirea aspră, auzirea a ceea ce este neplăcut.

Prin vorbirea fără rost, vorbirea persoanei nu este respectată.

16.

Lăcomia distruge obiectele dorite,

Intențiile rele produc frică și suspiciune,

Vederile greșite duc la vederi rele,

Și intoxicanții duc la confuzia minții.

17.

Prin a nu da (sau a nu oferi), vine sărăcia,

Prin mijloacele de trai greșite apare înșelăciunea,

Prin aroganță, un statut rău,

Prin invidie, un aspect urât.

18.

O culoare urâtă a tenului vine de la furie,
Prostie, din a nu-i întreba pe cei înțelepți.
Acestea sunt efectele asupra nașterilor ca om;
Dar, cel mai important, [n.t. efectul este] renașterea proastă.

19.

Acestea sunt binecunoscutele
Fructe ale acestor non-virtuți [n.t. de mai sus].
Pentru toate acțiunile virtuozose
Au loc efectele opuse [n.t. celor descrise].

20.

Dorința, ura, ignoranța,
Și acțiunile pe care le generează,
Sunt non-virtuți.
Non-dorința, non-ura, non-ignoranța,
Și acțiunile pe care le generează,
Sunt virtuți.

21.

Din non-virtuți apar toate suferințele
Și la fel și toate renașterile nefavorabile.
Din virtuți apar toate renașterile fericite,
Și fericirea din toate viețile.

22.

Abținerea de la toate non-virtuțile
Și întotdeauna implicarea în virtuți
Cu corpul, cu vorbirea și cu mintea –
Acestea sunt practicile pentru renașterile favorabile.

23.

Prin aceste practici, ființa este eliberată de renașterile
Ca ființă din infern, ca fantomă înfometată, și ca animal.
Renăscută ca om sau zeu, acea ființă obține
Multă fericire, avere și stăpânire.

24.

Prin concentrări, prin nemăsurabile, și prin cele fără formă,
Se obține extazul lui Brahmā, și așa mai departe.
Acestea sunt, pe scurt, practicile
Pentru stările bune și pentru fructele (sau efectele) lor.

3. Calea către Eliberare și către Trezirea supremă

25.

Învățăturile despre binele suprem
Sunt caracterizate de către Cuceritori
Ca fiind profunde, subtile,
Și înfricoșătoare pentru cei imaturi (puerili) și neînvățați.

26.

„Nu exist, nu voi exista,
Nu am, nu voi avea”,
Formulate astfel, [învățăturile] îi sperie pe cei copilăroși,
Dar celor înțelepți le oprește teama.

27.

Cel care vorbește numai pentru a ajuta ființele
A spus că toate ființele
Apar din conceperea lui „eu”
Și sunt învelite în conceperea lui „al meu”.

28.

„<Eu> există, <al meu> există”
Acestea sunt greșite ca adevăruri absolute,
Pentru că cele două nu sunt [sesizate]
Printr-o conștiință amănunțită a realității așa cum este ea.

29.

Agregatele mentale și fizice apar
Din conceperea unui „eu”,
Care este de fapt greșită, lipsită de realitate.
Cum ar putea avea loc apariție
Dintr-o sămânță ireală?

30.

Văzând astfel agregatele că sunt ireale,
Conceperea lui „eu” este abandonată,
Și datorită abandonării conceperii unui „eu”
Agregatele nu mai apar.

31.

Tocmai cum este spus
Că o imagine a feței cuiva este văzută
În dependență de o oglindă
Însă nu există cu adevărat [ca față, în oglindă],

32.

Tot așa, conceperea lui „eu”
Există (sau apare) dependent de agregate;
Însă, la fel ca imaginea feței cuiva,
De fapt, „eu” nu există deloc.

33.

Așa cum fără ajutorul unei oglinzi
Imaginea feței cuiva nu se poate vedea,
Așa și concepția lui „eu” nu există
Fără ajutorul agregatelor.

34.

Când Superiorul (Ārya) Ānanda
A auzit aceste expuneri,
A obținut ochiul învățăturii (sau ochiul Dharmei).
Apoi el însuși le-a predat în mod repetat călugărilor.

35.

Cât timp are loc conceperea (sau perceperea) agregatelor,
Atât timp are loc, prin aceasta, și concepția „eu”-lui.
Mai departe, când are loc concepția „eu”-lui,
Are loc acțiune, și din ea apare și nașterea.

36.

Cu aceste trei cărări care se cauzează una pe cealaltă
Fără un început, mijloc sau sfârșit,
Această roată a existenței ciclice,
Se învâрте ca roata cu artificii.

37.

Pentru că această roată nu apare din sine, din altceva,
Sau din ambele, în trecut, în prezent sau în viitor,
Concepția „eu”-lui este înfrântă [n.t. și încetează];
Și, prin aceasta, și acțiunea și renașterea.

38.

Cineva care vede apariția efectului din cauză
Și de asemenea și încetarea lui,
Nu privește lumea
Ca într-adevăr existentă, sau ca într-adevăr non-existentă.

39.

Cineva care a auzit această învățătură
Ce pune capăt tuturor suferințelor,
Însă nu o examinează
Și se teme de starea fără frică,
Tremură [n.t. numai] datorită ignoranței.

40.

Că toate acestea nu vor exista în Nirvana
Nu te sperie.
[Atunci] de ce îți produce teamă
Non-existența lor, explicată aici?

41.

„În Eliberare, nu există sine și nici agregate.”
Dacă dorești Eliberarea descrisă astfel,
De ce invalidarea sinelui [n.t. expusă] aici,
Și a agregatelor, nu îți sunt pe plac?

42.

Dacă Nirvana nu este [nici măcar] un non-lucru,
Atunci cum ar putea să fie vreun lucru?
Încetarea concepțiilor greșite de „lucruri” și „non-lucruri”,
Aceasta este numită Nirvana.

43.

Pe scurt, viziunea nihilismului
Este că efectul acțiunilor nu există.
Fără merit și conducând la stări rele,
Este privită ca „vedere greșită”.

44.

Pe scurt, viziunea existenței
Este că efectele acțiunilor există.
Meritorii și ducând la transmigrări fericite
Este privită ca „vedere corectă”.

45.

Deoarece existența și non-existența sunt făcute să înceteze prin înțelepciune,
Are loc trecerea dincolo de merit și de negativitate.
Aceasta, spun Cei Excelenți, este Eliberarea
Atât de transmigrările rele cât și de transmigrările bune.

46.

Văzând că producerea (sau apariția) este cauzată,
Se trece dincolo de [ideea de] non-existență.
Văzând că încetarea este cauzată,
Nu se mai susține [ideea de] existență.

47.

[Cauzele] produse anterior, sau simultan [cu efectul lor],
Nu sunt cauze; nu există de fapt cauze,
Pentru că producerea nu este confirmată deloc,
Nici convențional și nici în realitate.

48.

Când aceasta este, apare aceea,
Ca „scurt”, când este și „lung”.
Datorită producerii acesteia, aceea este produsă,
Ca apariția luminii după producerea unei flăcări.

49.

Când este lung, este și scurt.
Ele nu există inerent, prin propria lor natură,
La fel cum, dacă nu se produce flacăra,
Nici lumina nu apare.

50.

Persoana care vede astfel că efectele apar din cauze,
Înțelege ceea ce apare
Prin termenii convențiilor lumii,
Și nu consideră valid nihilismul.

51.

Persoana care vede încetarea exact așa cum este
În termeni convenționali,
Nu cade în extrema vederii existenței [n.t. ca fiind reală].
Prin acestea, nebazându-se pe dualitate, este eliberată.

52.

O formă văzută [n.t. vag] de la distanță
Este văzută clar de către cei de lângă ea.
Dacă un miraj ar fi apă, atunci de ce apa
Nu este văzută și de ființele din apropierea lui?

53.

La fel ca în cazul mirajului,
Lumea este văzută ca fiind reală de către cei aflați departe;
Dar, fiind lipsită de semne,
Lumea nu este văzută [ca reală] de către cei de mai aproape.

54.

Așa cum un miraj pare să fie apă
Dar nu este apă, și nici nu este real,
Așa și agregatele (*skandha*) par să fie un sine (sau un „eu”)
Dar nu sunt un sine, și nici nu sunt reale.

55.

După ce a crezut că un miraj e apă
Și după ce a mers acolo,
Cineva ar fi chiar prost să gândească:
„Acea apă nu există”.

56.

La fel, persoana care crede despre lume, care este ca un miraj,
Că există sau că nu există,
Este de fapt ignorantă, confuză.
Dacă este confuzie, nu se obține Eliberarea.

57.

Persoana care urmează [n.t. ideea de] non-existență merge în nașteri rele,
Iar persoana care urmează [n.t. ideea de] existență merge în nașteri bune.
[n.t. Însă] prin cunoaștere corectă și adevărată,
Fără bazarea pe dualism, se atinge Eliberarea.

58.

Prin cunoaștere corectă și adevărată [asemenea
Înțelepți] nu afirmă nici existența și nici non-existența,
Și de aceea [credeți] că ei sunt nihiliști.
Însă de ce nu ați crede că sunt existențialiști?

59.

Dacă respingerea existenței
Ar însemna, prin implicație, nihilism,
Atunci de ce respingerea non-existenței
Nu ar însemna existențialism?

60.

Ei nu au nicio teză nihilistă

Și nici nu au comportament nihilist.

Pentru că se bazează pe Trezire, ei nu au gândire nihilistă.

Așadar, cum pot fi ei priviți ca nihiliști?

61.

Întrebați-i pe Samkhya, pe cei care îl urmează pe Kanada (cei numiți Vaisheshika), pe Nigrantași (jainiști),

Și pe susținătorii lumești ai persoanelor și ai agregatelor,

Dacă ei susțin ceva

Ce trece dincolo de „este” și „nu este”.

62.

De aceea, să știți că

Nectarul învățăturilor lui Buddha este profund,

[Este] o învățătură unică,

Ce trece cu mult mai departe de „este” și „nu este”.

4. Infirmarea existenței inerente și indicarea Vacuității

63.

Cum ar putea de fapt lumea să existe,

Cu o natură trecută dincolo de cele trei timpuri,

Neplecând când se dezintegrează, nevenind,

Și nerămânând nici măcar pentru un moment?

64.

Pentru că venirea, plecarea și rămânerea

Lumii și a Nirvanei nu există,

Ca realitate, ce diferență

Există de fapt între cele două?

65.

Dacă, datorită non-existenței rămânerii,

Producerea și încetarea nu există ca realitate,

Cum ar putea producerea, rămânerea

Și încetarea să existe de fapt?

66.

Dacă se schimbă mereu,
Cum pot fi lucrurile non-momentane (sau permanente)?
Dacă nu se schimbă,
Cum ar putea fi ele efectiv modificate?

67.

Ele sunt momentane
Prin dezintegrare parțială, sau prin dezintegrare completă?
Pentru că nu se percepe nicio diferență [de stare],
Caracteristica de a fi momentane nu se poate admite în nicio variantă.

68.

Dacă este momentan, atunci devine complet non-existent;
Așadar, cum ar putea fi vechi?
Dacă nu este momentan, atunci este neschimbător;
Prin urmare, cum ar putea fi vechi?

69.

Așa cum un moment are un sfârșit, așa trebuie să aibă
Și un început și un mijloc.
Așadar, pentru că un moment are această natură triplă,
Nu există rămânere (durare) momentană a lumii.

70.

De asemenea, începutul, mijlocul și sfârșitul
Trebuie analizate asemenea unui moment.
Așadar începutul, mijlocul și sfârșitul
Nu sunt nici sunt nici ele [produse] din sine sau din altceva.

71.

Datorită faptului că au multe părți, nu există unitate.
[n.t. Și] nu există nimic fără părți.
Mai mult, fără unul, nu există mai mulți.
De asemenea, fără existență nu este non-existență.

72.

Dacă se crede că prin dezintegrare (sau încetare)
Sau printr-un antidot, ceva existent devine non-existent,
Atunci, fără ceva existent,
Cum ar putea fi dezintegrare sau un antidot?

73.

Așadar, de fapt nu există
Dispariție (sau încetare) a lumii prin Nirvana.
Întrebat dacă lumea are vreun sfârșit,
Victoriosul a rămas tăcut.

74.

Pentru că nu a predat această învățătură (Dharma) profundă
Ființelor lumești care nu au fost vase potrivite [n.t. pentru ea],
Din acest motiv, cel Atotștiutor
Este cunoscut de către înțelepți ca fiind omniscient.

75.

Astfel, învățătura binelui suprem
A fost predată de către Buddhașii perfecți,
Văzătorii realității, ca [n.t. fiind] profundă,
De neînțeles (sau de neconceput), și lipsită de orice bază.

76.

Înspăimântate de această învățătură fără bază,
Delectându-se într-o bază, și netrecând
Dincolo de [ideile de] existență și non-existență,
Ființele neinteligente se ruinează pe ele însele.

77.

Înfricoșați de locul (sau starea) fără frică,
Ruinați, ei îi ruinează și pe alții.
O rege, acționează astfel încât
Cei ruinați să nu te distrugă și pe tine.

78.

O, rege, ca nu cumva să fii ruinat,
Voi expune cu ajutorul scripturilor
Metoda Supramundanului, exact așa cum este,
Realitatea care nu are legătură cu dualismul.

79.

Această învățătură profundă înzestrată cu înțeleșuri luate [din scripturi]
Și [n.t. aflată] dincolo de faptele negative și de cele merituoase,
Nu a fost gustată de către cei care se tem de ceea ce nu are bază,
Adică de ceilalți (Tirthika) și chiar și de ai noștri (unii Buddhiști).

80.

Persoana (sau ființa) nu este pământ, nu este apă,
Nu este foc, nu este vânt, nu este spațiu,
Nu este conștiință, și nici nu este toate la un loc.
Ce persoană mai există, în afară de acestea?

81.

Așa cum o persoană nu este reală
Deoarece este un compus din șase constituenți,
Tot așa, fiecare dintre constituenți
Nu este real, pentru că este un compus [n.t. la rândul lui].

82.

Agregatele nu sunt sinele, nici nu se află în [n.t. acest] sine,
Sinele nu este în ele, și fără ele [n.t. sinele] nu există,
Sinele nici nu este amestecat cu aggregatele, așa cum sunt focul și
combustibilul.
Așadar, cum ar putea sinele să existe?

83.

Cele trei elemente nu sunt pământ, [elementele] nu sunt în el,
Pământul nu este în ele, fără ele pământul nu există.
Din moment ce aceasta se aplică la fiecare dintre ele,
Elementele, ca și sinele, sunt false (nereale, neadevărate).

84.

De asemenea, pământul, apa, focul și vântul,
[Fiecare dintre ele] nu există inerent.
Atunci când oricare trei sunt absente,
Unul dintre ele, individual, nu există.
Când unul este absent, celelalte trei nu există nici ele.

85.

Dacă atunci când celelalte trei sunt absente, unul singur nu există
Și dacă atunci când unul este absent, celelalte trei nu există nici ele,
Atunci fiecare, în sine, nu există.
Așadar, cum ar putea exista vreun produs un compus [n.t. din ele]?

86.

Dacă fiecare element ar exista în sine,
De ce fără combustibil nu există foc?
La fel, de ce nu există apă, vânt sau pământ
Fără coeziune, motilitate, sau duritate?

87.

Dacă [se răspunde că] focul este binecunoscut [că nu există fără combustibil,
dar că celelalte trei elemente există prin ele însele]
Cum ar putea cele trei să existe în ele însele
Fără celelalte? Este imposibil ca cele trei
Să nu fie în acord cu apariția dependentă.

88.

Cum ar putea elementele – dacă ele
Ar exista individual – să fie interdependente?
Cum ar putea elementele – dacă ele
Nu ar exista individual – să fie interdependente?

89.

Dacă elementele nu există individual
Însă acolo unde este unul, există [n.t. implicit] și celelalte trei,
Atunci, dacă nu sunt amestecate, ele nu pot fi în același loc,
Iar dacă sunt amestecate, nu există individual.

90.

Elementele nu există individual, în sine[, n.t. independent],
Deci cum ar putea să existe caracteristicile lor individuale?
Ceea ce nu există individual nu poate să predominie.
Caracteristicile lor sunt văzute ca fiind doar convenție.

91.

Acest mod [de înfirmare] este aplicabil
Culorilor, mirosurilor, gusturilor, și obiectelor atingerii,
Ochiului, conștiinței și formei,
Ignoranței, acțiunii și nașterii,

92.

Agentului, obiectului și acțiunii,
Numărului, amestecului, cauzei și efectului,
Timpului, scurtului și lungului, și așa mai departe,
Și desemnării și desemnatului, de asemenea.

93.

Pământ, apă, foc și vânt,
Lung și scurt, subtil și grosier,
Și de asemenea și virtutea și așa mai departe,
Despre ele Cuceritorul spune că
Sunt încetate în conștiința [realității (ultime)].

94.

Pământul, apa, focul și vântul
Nu au nicio șansă de a exista
În fața acelei conștiințe nedemonstrabile,
[n.t. Care este] stăpân complet peste nelimitat.

95.

[Aici] lung și scurt, subtil și grosier,
Virtute și non-virtute,
Numele și formele,
Toate [n.t. acestea] sunt încetate.

96.

Tot ceea ce a apărut mai înainte conștiinței,
Pentru că nu cunoștea această [realitate]
Va înceta ulterior pentru conștiință,
Datorită faptului că știe această [realitate].

97.

Se spune că fenomenele și ființele
Sunt combustibil pentru focul conștiinței.
Ele sunt pacificate prin incinerarea
De către lumina *adevăratei* discriminări.

98.

Realitatea este clarificată ulterior
Din ceea ce a fost presupus mai devreme prin ignoranță.
Când un lucru nu este găsit,
Cum poate exista un non-lucru?

99.

Din moment ce este doar absența formei,
Spațiul este o simplă desemnare,
Un simplu nume și nimic mai mult.
Fără elemente, cum ar putea exista formă?
Așadar, nici măcar simpla desemnare nu există.

100.

Senzațiile, discriminările, factorii mentali și conștiințele
Trebuie să fie considerate (sau analizate, văzute)
La fel ca elementele (n.t. sau forma), și la fel ca sinele.
Așadar, cei șase constituenți sunt lipsiți de orice sine.

Primul capitol al Ghirlandei Prețioase, O indicare a stărilor înalte și a binelui categoric, s-a încheiat.

Capitolul 2

Cele întrețesute

1. Cercetarea și pătrunderea în profund

101.

Așa cum dintr-un bananier nu mai rămâne nimic
După ce toate părțile sale sunt desfăcute,
Și atunci când o persoană care are cei [șase] constituenți
Este „împărțită”, se întâmplă la fel.

102.

De aceea, Cuceritorii au spus:
„Toate dharmele sunt lipsite de sine (de esență)”.
Din moment ce este așa, toți cei șase constituenți
Ți-au fost indicați ca fiind lipsiți de sine.

103.

De aceea, nici sinele și nici non-sinele
Nu trebuie văzuți ca fiind reali.
De aceea, Mărețul Cuceritor a infirmat
Atât vederile despre sine cât și cele despre non-sine.

104.

Vizibilul, sunetele, ș.a.m.d.,
Au fost caracterizate de către Cuceritor
Ca nefiind adevărate și nici false.
Dacă dintr-o idee apare opusul său,
De fapt nu există niciuna dintre ele.

105.

Astfel, la modul ultim, această lume
Este dincolo de adevăr și de falsitate.
De aceea, Cuceritorul nu afirmă
Că [n.t. lumea] există într-adevăr, și nici că nu există.

106.

[Știind că] acestea nu există în niciun fel,
Cum ar putea Atotcunoscătorul să spună
Că ele au limite sau că nu au limite,
Sau că au ambele [n.t. caracteristici], sau niciuna?

107.

„Nenumărați Buddha au existat,
Și de asemenea vor exista, și există și în prezent.
În cele trei timpuri, există și nenumărate ființe simțitoare,
Cu mult, mult mai multe decât Buddhași.”

108.

„Extincția lumii, în cele trei timpuri
Nu o face să sporească.
Atunci, de ce Atotcunoscătorul a rămas tăcut
În ceea ce privește limitele lumii?”

109.

Învățătura profundă (Dharma)
Este ascunsă (sau un secret) pentru o ființă obișnuită.
Nectarul învățaturii lui Buddha
Este că lumea e asemenea unei iluzii.

110.

Așa cum producerea și dezintegrarea
Unui elefant iluzoriu sunt văzute [n.t. de către spectatori],
Însă producerea și dezintegrarea [n.t. elefantului iluzoriu]
Nu au loc cu adevărat [n.t. din moment ce e iluzoriu],

111.

Așa sunt văzute și producerea
Și dezintegrarea lumii, care este ca o iluzie.
Producerea și dezintegrarea
Nu există de fapt, în sens absolut.

112.

Așa cum un elefant iluzoriu
Care este de fapt o zăpăceală a conștiinței,
Nu vine de nicăieri,
Nu pleacă nicăieri, și nici nu durează (nu există) cu adevărat,

113.

La fel și lumea care este ca o iluzie,
Fiind doar o zăpăceală a conștiinței,
Nu vine de nicăieri,
Nu pleacă nicăieri, și nici nu durează (nu există) cu adevărat.

114.

Astfel, [n.t. lumea] are o natură dincolo de cele trei timpuri.
În afară de o stabilire a unei convenții
Ce lume ar fi de fapt,
Care să existe sau să nu existe?

115.

Din acest motiv, Divinul Buddha,
Nu a răspuns nimic, ci a rămas tăcut
În ceea ce privesc cele patru variante: a avea sau nu
O limită, ambele [n.t. variante simultan], sau niciuna.

116.

Atunci când [n.t. până și] corpul, care nu este pur,
Ci este grosier, și un obiect al simțurilor,
Nu rămâne în minte [ca având natura murdăriei și a suferinței]
Deși este văzut (sau simțit) neîntrerupt,

117.

Cum ar putea această învățătură (Dharma),
Care este cea mai subtilă, cea mai profundă,
Fără bază, și care nu e direct sesizabilă,
Să apară cu ușurință minții?

118.

Realizând că datorită profunzimii sale
Această învățătură este greu de înțeles de către ființe,
Cuceritorul, după ce a atins Trezirea,
[La început] s-a abținut să predea Dharma.

119.

Această învățătură, greșit înțeleasă,
Face ca cei neînțelepți să fie ruinați,
Pentru că se scufundă
În mizeria vederilor nihiliste.

120.

Mai mult, proștii care se cred învățați,
Înțelegând greșit Dharma,
Sau respingând-o,
Plonjează direct în iadul Avīci.

121.

Așa cum cineva ajunge la ruină
Prin a mânca mâncare din felul greșit,
Însă obține viață lungă, sănătate, putere
Și plăceri prin a mânca mâncare potrivită,

122.

Tot la fel cineva ajunge la ruină
Prin înțelegerea greșită.
Însă prin înțelegerea corectă
Obține fericirea și cea mai înaltă Trezire.

123.

Așadar, nu respinge Dharma
Și abandonează vederile nihiliste.
Pentru a atinge toate scopurile,
Fă eforturi pentru înțelegerea corectă.

124.

Dacă această învățătură nu este înțeleasă
Precis și în amănunțime, concepția unui „eu” continuă.
Datorită acesteia, apar acțiunile virtuose și non-virtuose,
Care la rândul lor fac să aibă loc renașterile bune și rele.

125.

Cât timp nu ai înțeles încă
Învățătura care elimină concepția unui „eu”,
Dedică-te practicilor
Generozității, moralității și răbdării.

126.

Rege, dacă faci acțiunile și practicile
Care au Dharma la început,
Dharma la mijloc și Dharma la sfârșit,
Nu ești vătămat nici aici, și nici nu vei fi în viitor.

127.

Prin practici, obții faimă și fericire,
Nu vei avea frică nici acum și nici în momentul morții,
Iar în viața următoare vei avea mari bucurii:
Așadar, dedică-te mereu Dharmei.

128.

Dharma este cea mai bună strategie;
Prin ea, lumea este mulțumită;
Nici aici și nici în viitor nu vei fi păcălit
De o lume care este mulțumită.

129.

Acțiunile care au loc fără Dharma
Nu vor mulțumi lumea.
Datorită nemulțumirii lumii
Nu vei fi fericit nici aici și nici în viitor.

130.

Cum ar putea cei cu minți inconștiente, stupide, deviante,
Pe calea către o transmigrare (naștere) rea,
Nefericiți, căutând să îi înșele pe ceilalți,
Să fi înțeleș ceea ce este cu adevărat valoros și semnificativ?

131.

Cum ar putea cei care vor să îi înșele pe ceilalți
Să fie persoane care au o strategie bună?
Prin ea, ei înșiși vor fi înșelați
În multe mii de nașteri.

132.

Dacă urmărești să-ți faci dușmanii nefericiți,
Trebuie să îți elimini defectele și să îți cultivi însușirile pozitive.
Prin aceasta, te vei ajuta pe tine însuși și vei obține mari beneficii,
Iar dușmanii tăi vor fi nemulțumiți.

133.

Trebuie să cauzezi adunarea la un loc
Ai celor religioși și ai celor lumești,
Prin generozitate, vorbire plăcută,
Comportament hotărât și armonios.

134.

Așa cum, prin ele însele,
Cuvintele adevărate ale regilor generează încredere fermă,
Așa și cuvintele lor mincinoase sunt cele mai bune mijloace
Pentru a pierde încrederea și pentru a genera neîncredere.

135.

Ceea ce nu este înșelător este adevărul;
Acesta nu e o născocire deformată de o intenție
Și trebuie spus atunci când este numai și numai de folos celorlalți.
Opusul este minciuna, ce nu ajută.

136.

Așa cum o singură faptă generoasă splendidă
Ascunde greșelile unui rege,
Așa și o clipă de lăcomie va submina
Toate însușirile lui bune.

137.

A fi în pace [n.t. interioară] este profund;
Datorită profundității sale, liniștea este foarte respectată.
Din respect vin influența și autoritatea.
Așadar, dedică-te păcii interioare.

138.

Prin înțelepciune, mintea nu va mai oscila.
Nedepinzând de opiniile celorlalți,
Vei fi ferm, bun și nu vei fi înșelat.
Așadar, dedică-te înțelepciunii.

139.

Un rege al oamenilor, având cele patru lucruri bune:
Adevăr, generozitate, pace și înțelepciune,
Este lăudat de zei și de oameni,
Așa cum sunt lăudate și aceste patru lucruri bune.

140.

Înțelepciunea și Dharma sporesc mereu
În cineva care este în compania
Celor care sunt puri, care vorbesc judicios și înțelept,
Și care au înțelepciune și compasiune imaculate.

141.

Rari sunt cei care vorbesc pentru a ajuta,
Iar cei care ascultă sunt și mai rari.
Și mai rari decât ei sunt cei care acționează imediat
După cuvinte care, deși sunt neplăcute, sunt benefice.

142.

Așadar, după ce ai realizat că, deși neplăcute,
[n.t. Învățăturile] sunt de ajutor, pune-le repede în practică,
La fel cum, pentru a vindeca o boală, cineva bea
Un medicament foarte rău la gust
Primit de la cineva care îi vrea binele.

143.

Prin a lua întotdeauna în considerare
Nepermanența vieții, a sănătății și a stăpânirii,
Vei face un efort intens
Orientat numai și numai către Dharma.

2. Renunțarea la atașare, și înțelegerea calităților Buddhaității

144.

Văzând că moartea este sigură și că,
După ce ai murit, vei suferi datorită faptelor rele,
Nu trebuie să comiți fapte rele
Deși [n.t. unele] ar putea produce o plăcere temporară.

145.

Uneori rezultatele oribile ale faptelor rele nu se văd,
Alteori se văd.
Dacă pe prima variantă o crezi liniștitoare,
De ce nu te temi de cealaltă?

146.

Intoxicanții duc la disprețul lumesc,
Afacerile sunt ruinate, averea este risipită,
Și datorită tulburării sunt făcute acțiuni care nu trebuie făcute.
De aceea, întotdeauna evită intoxicanții.

147.

Jocurile de noroc cauzează lăcomie,
Neplăcere, ură, înșelătorie, trișare,
Sălbăticie, minciună, vorbit inutil și vorbit aspru;
De aceea, întotdeauna evită jocurile de noroc.

148.

Pasiunea pentru femei apare preponderent
Din a crede corpul lor ca fiind curat.
Dar de fapt nu este nimic pur
Într-un corp de femeie.

149.

Gura ei este un vas de salivă murdară
Și de gunoi printre dinți,
Nasul este un vas de muci, mâzgă și mucus,
Ochii sunt vase pentru lacrimi și pentru alte excreții.

150.

Abdomenul și pieptul sunt un vas
De fecale, urină, plămâni, ficat și așa mai departe.
Cei care, din confuzie, nu văd o femeie în acest fel,
Jinduiesc după corpul ei.

151.

Așa cum unii proști, din neștiință,
Jinduiesc după un vas împodobit [n.t. dar] umplut cu mizerii,
Așa și ființele lumești, ignorante, confuze,
Jinduiesc după femei.

152.

Dacă lumea este foarte atașată
Până și de aceste corpuri atât de urât mirositoare
Care ar trebui de fapt să ducă la încetarea atașării,
Atunci cum ar putea fi lumea condusă la încetarea dorințelor?

153.

Așa cum porcii sunt foarte atașați
De un loc cu excremente, urină și vomă,
Așa și unii plini de pasiuni doresc
Un loc cu excremente, urină și vomă.

154.

Acest oraș de paraziți numit corp,
Cu găuri proeminente din care ies mizerii,
Este considerat de ființele proaste
Drept obiect al plăcerii.

155.

Odată ce tu însuși ai văzut impuritățile
Excrementelor, urinei și așa mai departe,
Cum de mai poți fi atras
De un corp compus din ele?

156.

De ce mai dorești așa ceva
Dacă știi că este o formă murdară,
Produsă de o sămânță a cărei esență este impură,
De un amestec de ovul și spermă?

157.

Cel care stă lângă această masă impură
Acoperită de piele umezită cu aceste fluide,
Practic e ca și cum ar sta
Pe vezica unei femei.

158.

Dacă, fie frumoase, fie urâte,
Fie bătrâne, fie tinere,
Toate corpurile femeilor sunt murdare,
Din ce atribut [n.t. al lor] apare dorința ta?

159.

Așa cum nu este potrivit să dorim excrementele
Deși pot avea o culoare bună,
Pot fi foarte proaspete și pot avea o formă frumoasă,
Așa este și cu corpul unei femei.

160.

Cum ar putea natura acestui cadavru în descompunere,
O masă putredă acoperită de piele,
Să nu fie văzută [n.t. așa cum este],
Când arată atât de oribil?

161.

„Pielea nu e murdară, ci e ca un veșmânt.”
Asemenea unei genți din piele
Umplută cu excremente,
Cum ar putea fi ea curată, pură?

162.

Un vas, deși frumos pe dinafară,
Este dezgustător când este umplut cu excremente.
De ce corpul, plin cu impurități
Și murdar prin natura lui, să nu fie dezgustător?

163.

Dacă te dezgustă excrementele,
De ce nu [n.t. te dezgustă] și acest corp
Care transformă în mizerie parfumurile,
Ghirlandele, mâncarea și băutura?

164.

Așa cum impuritățile proprii
Și ale altora sunt dezgustătoare,
De ce să nu fim dezgustați de propriul corp,
Si de ale celorlalți, dacă sunt murdare?

165.

Din moment ce propriul tău corp
Este la fel de murdar ca cel al unei femei
Nu este cumva potrivit
Să abandonezi dorința pentru tot, interior și exterior?

166.

Dacă tu însuși speli acest corp
Și mizeriile care ies din cele nouă răni
Și totuși nu îl consideri murdar,
Atunci ce rost are învățătura asta pentru tine?

167.

Oricine compune poezii
Cu metafore care ridică în slăvi acest corp murdar:
O, câtă nerușinare! O, câtă prostie!
Cât e de jenant în fața ființelor [înțelepte]!

168.

Mai mult, aceste ființe simțitoare,
Acoperite de întunericul ignoranței,
Se ceartă cel mai mult pe ceea ce își doresc,
Ca niște câini pentru vreun lucru murdar.

169.

Prin scărpinaarea unei mâncărime se obține o oarecare plăcere,
Însă este cu mult mai plăcut să nu ai nicio mâncărime.
Tot așa, prin satisfacerea dorințelor lumești
Apare o oarecare plăcere,
Însă a fi lipsit(ă) de dorințe este cu mult mai plăcut.

170.

Dacă analizezi astfel,
Deși nu obții libertatea față de dorințe,
[n.t. Totuși,] pentru că dorința ta a slăbit
Nu vei [n.t. mai] jindui după femei.

171.

A vâna animale este
O cauză oribilă pentru o viață scurtă,
Pentru teamă, suferință și renaștere într-un iad.
Așadar, întotdeauna abține-te ferm de la a ucide.

172.

Cei care înspăimântă ființele
Atunci când le întâlnesc, sunt înfiorători și respingători
Asemenea unui șarpe din colții căruia picură venin,
Și având corpul complet acoperit cu excremente.

173.

Când se adună un nor mare de ploaie
Fermierii sunt foarte bucuroși;
Persoana din cauza căreia ființele simt bucurie
Este excelentă și binefăcătoare.

174.

De aceea, studiază și urmează fără încetare practicile virtuose
Și abandonează-le pe cele contrare lor.
Dacă tu și lumea vreți să atingeți
Trezirea fără egal,

175.

Rădăcinile [Trezirii] sunt
Bodhicitta fermă precum regele munților,
Compasiunea vastă ca spațiul,
Și înțelepciunea care nu se bazează pe dualitate.

176.

O, mare rege, ascultă cum
Corpul tău va fi împodobit
Cu cele treizeci și două de semne
Ale unei ființe mărețe.

177.

Prin omagierea în mod corect a Stupelor și templelor,
A ființelor care merită, a Ārya-șilor și a înțelepților,
Vei avea mâinile și picioarele glorioase însemnate cu roți
Care arată că vei învârti Roata [n.t. Dharmei].

178.

O, rege, menține mereu ferm
Ceea ce ai jurat despre Dharma,
Și atunci vei deveni un Bodhisattva
Cu tălpi plate și netede.

179.

Prin generozitate și vorbire blândă,
Și prin comportament folositor și armonios,
Măinile tale vor avea degete glorioase
Unite de pânze [de lumină].

180.

Prin oferirea din abundență a celor mai bune mâncăruri și băuturi,
Măinile și picioarele tale glorioase vor fi moi la atingere,
Și vei avea un corp mare
Iar cele cu cele șapte zone curbate vor fi late.

181.

Prin a nu vătăma niciodată și prin a-i elibera pe cei condamnați,
Corpul tău va fi frumos, drept și înalt,
Cu degete lungi, cu spatele călcâielor lat,
Și vei avea o viață lungă.

182.

Prin realizarea practicilor pentru care ai depus jurământ,
Vei avea un aspect glorios, o culoare frumoasă a tenului,
Gleznele tale nu vor fi proeminente,
Iar firele de păr de pe corp se vor curba în sus.

183.

Prin învățarea științelor, artelor, meșteșugurilor,
Și așa mai departe, și prin împărtășirea lor cu respect,
Vei avea gambele unei antilope,
O minte ascuțită, și o mare înțelepciune.

184.

Prin practica oferirii imediate din averea ta
Celor care îți cer acest lucru,
Vei avea brațe lungi și un aspect plăcut,
Și vei deveni un Conducător al Lumii.

185.

Prin a reconcilia cu bine
Prietenii care s-au despărțit,
Vei deveni o persoană sfântă
A cărei organ secret glorios se retrage în interior.

186.

Prin a oferi locuințe bune și plăcute,
Și covoare frumoase și confortabile,
Culoarea pielii tale va fi foarte plăcută,
Ca aurul rafinat și lipsit de impurități.

187.

Prin a-ți exercita autoritatea în mod neîntrecut
Și prin a urma un învățător (*guru*) în mod corect,
Vei fi împodobit de absolut fiecare fir de păr
Și de un fir spiralat situat între sprâncene.

188.

Vorbind plăcut și mulțumitor
Și acționând pentru vorbirea bună [a celorlalți]
Vei avea umeri frumos rotunjiți
Și partea de sus a corpului ca cea a unui leu.

189.

Prin îngrijirea și vindecarea celor bolnavi,
Zona dintre umerii tăi va fi lată,
Vei trăi într-o stare naturală și imperturbabilă,
Iar gusturile tale vor fi cele mai bune.

190.

Prin a realiza activități
În conformitate cu practicile Dharmei,
Proeminența coroanei va fi bine evidențiată,
Iar corpul va fi simetric, asemenea unui bananier.

191.

Prin a vorbi cuvinte adevărate și blânde
Pentru mult timp, O, rege,
Limba ta va fi lungă
Și vocea ta va fi cea a lui Brahmā.

192.

Dacă vei rosti cuvinte adevărate,
Mereu și fără întrerupere,
Vei avea fălci ca ale unui leu,
Vei fi glorios și imposibil de învins.

193.

Prin a te comporta respectuos,
Și prin a-i servi pe ceilalți în mod potrivit,
Dinții tăi vor fi foarte albi și strălucitori,
Egali ca mărime, și netezi, nu zimțați.

194.

Prin a folosi mult timp vorbirea adevărată
Și care nu dezbină,
Vei avea patruzeci de dinți glorioși
Fără distanță între ei, și excelenți.

195.

Prin a privi ființele cu iubire [n.t. binevoitoare],
Fără dorință, fără ură și fără iluzie perturbată,
Ochii tăi vor fi de un albastru strălucitor,
Și cu gene ca ale unui taur.

196.

Astfel, pe scurt, cunoaște bine
Acele treizeci și două de semne
Ale unui măreț Leu între oameni,
Împreună cu cauzele lor.

197.

Cele optzeci de trăsături frumoase răsar
Dintr-o cauză iubitoare similară [n.t. fiecăreia].
Temându-mă că acest text ar fi prea lung,
O, rege, nu ți le voi explica.

198.

Deși toți Monarhii Universalii
Au aceste trăsături,
Puritatea, frumusețea și strălucirea lor
Nu se pot compara cu cele ale unui Buddha.

199.

Semnele favorabile și trăsăturile frumoase
Ale unui Monarh Universal
Se spune că răsar dintr-o singură cauză:
Cea de credință în Regele Înțelepților.

200.

Însă o asemenea virtute acumulată unidirecțional
Timp de un miliard de ere
Nu poate produce nici măcar
Un singur por [de la un fir de păr] al unui Buddha.

Și așa cum strălucirea Soarelui
Seamănă puțin cu cea a licuricilor,
Așa și semnele unui Buddha
Seamănă puțin cu cele ale unui Monarh Universal.

Cel de-al doilea capitol al Ghirlandei Prețioase, Cele întrețesute, s-a încheiat.

Capitolul 3

Acumulările [n.t. necesare] pentru Trezire

1. Realizarea bucuroasă a muncii nelimitate a unui Bodhisattva

201.

Măreț rege, ascultă

Din scripturile¹ Marelui Vehicul²

Despre cum apar semnele unui Buddha

Dintr-o [n.t. cantitate de] merit de neconceput.

202.

Meritul care dă naștere tuturor Realizațiilor Solitari³,

Celor de dincolo de învățare⁴, și celor care învață⁵,

Și tot meritul lumii trecătoare⁶

Este nemăsurat, la fel ca universul.

203.

Printr-un asemenea merit, înmulțit de zece ori,

Este obținut un singur por al unui fir de păr al unui Buddha.

Fiecare por de pe pielea unui Buddha

Răsare dintr-o cantitate similară de merit.

204.

Prin înmulțirea cu o sută

A meritului care produce

Toți porii de pe pielea unui Buddha

Se obține una dintre trăsăturile frumoase și de bun augur.

¹ Sutele.

² Mahayana.

³ Pratyekabuddhașii.

⁴ Arhații.

⁵ Cei intrați în curent, cei care se mai întorc o singură dată, cei care nu se mai întorc.
Vezi dicționarul.

⁶ Samsara.

205.

O, rege, meritul necesar
Pentru o singură trăsătură de bun augur,
Este necesar și pentru fiecare dintre celelalte,
Până la a optzecea.

206.

Prin înmulțirea de o sută de ori
A acumulării de merit care generează
Toate cele optzeci de trăsături frumoase și de bun augur,
[n.t. Apare] un semn al unei ființe mărețe.

207.

Prin înmulțirea de o mie de ori
Al imensului merit care este cauza
Obținerii a treizeci de semne
Apare comoara părului asemenea Lunii pline.

208.

Prin înmulțirea de o sută de mii de ori
A meritului pentru comoara firului de păr,
Este produsă umflătura de pe creștet a unui Protector
Imperceptibilă, cum este de fapt.

Prin înmulțirea de zece milioane de ori
Și încă de un milion de ori a meritului
Pentru umflătura de pe creștet,
Apare excelența care produce
Armonia sunetului vorbirii unui Buddha,
Și cele șaiszeci de calități ale acesteia.

209.

Deși un asemenea merit este incalculabil
Se spune, pentru ușurință, că are o măsură,
Așa cum despre lume se spune, tot pentru ușurință,
Că este inclusă în cele zece direcții [n.t. deși este infinită].

210.

Când până și cauzele Corpului de Formă¹

Al unui Buddha sunt la fel de nemăsurabile ca lumea,

Cum atunci ar putea fi măsurabile

Cauzele Corpului Adevărului²?

211.

Dacă, deși cauzele tuturor lucrurilor sunt mărunte,

Ele totuși produc efecte mari și cuprinzătoare,

Trebuie eliminat gândul că nemăsuratele cauze

Ale Buddhaității ar produce efecte măsurabile.

212.

Corpul Formei al unui Buddha

Apare din acumulările de merit.

Corpul Adevărului, O rege,

Apare din acumulările de înțelepciune.

213.

Astfel, aceste două acumulări

Sunt cauzele atingerii Buddhaității,

Deci, pe scurt, întotdeauna dedică-te

Meritului și înțelepciunii.

214.

Să nu te simți nepotrivit pentru a face o asemenea

[Acumulare] de merit pentru a atinge Trezirea,

Pentru că judecata și scripturile

Te vor asigura că este posibil, și îți vor reface moralul.

215.

Așa cum, în toate direcțiile,

Spațiul, pământul, apa, focul și vântul

Sunt fără limită,

Așa este și suferința tuturor ființelor simțitoare.

¹ În funcție de context, Rūpakāya sau Nirmāṇakāya.

² Dharmakāya. Notă: în afară de Nirmāṇakāya și de Dharmakāya, în clasificarea Triyaka se mai vorbește despre un „corp” numit Saṃbhogakāya, un corp al bucuriei și al acțiunii extrem de rafinate.

216.

Prin compasiunea lor,
Bodhisattvașii conduc dincolo de suferință
Acele nenumărate ființe simțitoare,
Și le stabilesc categoric în Buddhaitate.

217.

Cei ce și-au asumat cu totul [n.t. această sarcină]
Și care rămân fermi,
Fie dormind, fie treji,
Deși s-ar putea să nu fie meticuloși,

218.

Acumulează mereu merit nelimitat,
Așa cum sunt [n.t. nelimitate] și ființele simțitoare.
Și din moment ce acest merit este nelimitat,
Buddhaitatea nelimitată nu este greu de obținut.

219.

Rămânând [în lume] pentru un timp nemăsurabil,
Dorind să obțină Trezirea nelimitată,
De dragul nenumăratelor ființe,
Ei realizează acțiuni virtuozose nemăsurabile.

220.

Astfel, deși Trezirea este nelimitată,
Acumulând acești patru [n.t. factori]
Care sunt nelimitați,
Cum ar putea ei să nu o atingă în scurt timp?

221.

Ceea ce este numit „acumulare nelimitată de merit”
Și ceea ce este numit „acumulare nelimitată de înțelepciune”
Fac să dispară cu totul, repede,
Suferințele fizice și mentale.

222.

Suferințele fizice ale transmigrărilor rele
Cum ar fi foamea, setea și altele, apar din fapte rele;
Bodhisattvașii nu comit fapte rele,
Și datorită faptelor merituoase
Ei nu au asemenea suferințe în următoarele vieți.

223.

Suferințele mentale ale dorinței, urii, fricii,
[n.t. Mândriei, invidiei], ș.a.m.d., apar din confuzie¹.
Realizând că [toate dharmele] sunt lipsite de orice bază,
Ei lasă repede în urmă suferința mentală.

224.

Din moment ce [Bodhisattvașii] nu sunt prea vătămați
De suferințele fizice și mentale
În timp ce ghidează ființele din toate nesfârșitele lumi,
De ce ar trebui să fie descurajați?

225.

Este greu să înduri suferința chiar și pentru puțin timp,
Ce să mai zicem de înduratul pentru mult timp!
[n.t. Dar] ce ar putea vătăma, chiar și pe durată nelimitată,
Pe cineva care nu are suferințe și este fericit(ă)?

226.

[Bodhisattvașii] nu au suferințe fizice;
[n.t. Atunci] cum ar putea avea suferințe mentale?
Prin compasiunea lor, ei simt durere pentru lume,
Și din acest motiv, rămân în ea mult timp.

227.

De aceea, nu fii descurajat, gândind:
„Starea de Buddha este foarte departe.”
Întotdeauna străduiește-te pentru aceste [acumulări],
Pentru a elimina defectele, și pentru a obține însușirile bune.

¹ Sau ignoranță.

228.

Realizând că dorința, ura și confuzia (sau ignoranța)
Sunt defecte, lasă-le complet în urmă.

Realizând că non-dorința, non-ura și non-confuzia
Sunt calități, cultivă-le și dedică-te cu vigoare lor.

229.

Prin dorință, se merge într-o transmigrare de fantomă flămândă,
Prin ură, suntem împinși într-un iad,
Prin ignoranță, se merge cel mai adesea într-o naștere de animal.
Prin opusurile lor, cineva devine un zeu sau un om.

230.

Eliminarea defectelor și obținerea însușirilor pozitive
Sunt practicile celor care caută o renaștere superioară.
Încetarea completă a conceptelor prin conștiința [realității]
Este practica celor care caută binele suprem.

2. Sfaturi pentru aprofundarea înțelepciunii și pentru acumularea de merit

231.

Plin de respect, trebuie să construiești
Multe imagini ale lui Buddha, monumente (stupe), temple,
Și să oferi locuințe confortabile,
Bogății abundente, și așa mai departe.

232.

Te rog să construiești,
Din toate felurile de substanțe prețioase,
Imagini ale lui Buddha, cu proporții corecte,
Frumos realizate, și stând așezate pe lotuși.

233.

Trebuie să susții din toate puterile
Excelenta învățătură (Dharma)
Și comunitățile monastice (Sangha),
Și să împodobești monumentele
Cu aur și cu frize cu pietre prețioase.

234.

Venerează stupele cu ofrande
Din flori de aur și argint,
Din diamante, coral, perle,
Smaralde, lapis lazuli și safire.

235.

A venera susținătorii Dharmei
Înseamnă a face ceea ce îi mulțumește:
[n.t. A le oferi] bunurile și serviciile [n.t. de care au nevoie]
Și a te devota ferm învățăturii.

236.

Ascultă învățătorii cu respect,
Ajută-i și servește-i.
Întotdeauna onorează-i cu respect
Pe Bodhisattvași.

237.

Nu trebuie să îi respecti, să îi venerezi,
Sau să îi omagiezi pe alții (adică pe rătăcitorii eretici)
Pentru că, prin aceasta, ignorantul
Ar deveni fermecat de cei care au greșeli.

238.

Fă donații de manuscrisuri și de cărți
Conținând cuvintele Regelui Înțelepților
Și ale tratatelor derivate din ele,
Împreună cu cele necesare, cu pene de scris și cu cerneală.

239.

Cu scopul sporirii înțelepciunii,
În toate școlile din țară
Ai grijă de cele necesare traiului profesorilor
Și pune-le la dispoziție pământuri și clădiri.

240.

Pentru a ușura suferința ființelor simțitoare:

Pentru cei bătrâni, cei tineri și cei infirmi,

Stabilește o remunerație pentru doctori și bărbieri

În toată țara, pe baza roadelor câmpurilor.

241.

O, cel cu o bună înțelepciune, te rog

Pune la dispoziție hanuri, parcuri, diguri,

Lacuri, case de popas, rezervoare pentru apă,

Paturi, mâncare, fân și lemn.

242.

Construiește foioșoare în toate localitățile,

Lângă temple și în toate orașele,

Și pune la dispoziția [n.t. oamenilor] rezervoare pentru apă

În toate zonele aride.

243.

Ai grijă mereu, cu compasiune, de cei bolnavi,

De cei fără casă, de cei loviți de suferință [acută],

De cei umili și de cei săraci,

Și ai grijă să fie hrăniți și îngrijiți cu demnitate.

244.

Până când nu ai dat călugărilor și cerșetorilor

Mâncare și băutură conform anotimpului,

Precum și legume, grâne și fructe,

Nu se cade să consumi din ele.

245.

Acolo unde amplasezi rezervoare cu apă

Pune și încălțări, umbrele, filtre pentru apă,

Pensete pentru scoaterea spinilor,

Ace, ață și evantaie.

246.

Lângă rezervoarele de apă pune și cele trei fructe medicinale,
Cele trei leacuri pentru febră, sare, unt,
Miere, leacuri pentru ochi, antidoturi pentru otravă,
Și scrie mantre și rețete pentru folosirea celor de mai sus.

247.

În locurile în care pui rezervoarele,
Pune și unguente pentru corp, picioare și cap,
Precum și leagăne pentru copii, polonice, căni de apă,
Vase pentru gătit, topoare, și așa mai departe.

248.

Te rog pune în locurile umbrite
Mici vase pline cu susan,
Orez, grâne, mâncare, melasă,
Și apă potabilă ce va fi băută pe lângă acestea.

249.

La intrarea în mușuroaiele de furnici
Fă ca persoane demne de încredere
Să așeze periodic apă, mâncare,
Zahăr, și grămezi de grâne.

250.

Înainte de a mânca și după ce ai mâncat,
Oferă întotdeauna, într-un mod plăcut,
Partea fantomelor flămânde, câinilor,
Furnicilor, păsărilor, și așa mai departe.

251.

Ai mare grijă de cei persecutați,
De victimele recoltelor distruse,
De cei loviți de nenorociri,
De cei care suferă boli contagioase,
Și de ființele din zonele cucerite.

252.

Oferă semințe și alimente
Fermierilor cărora le este greu.
Elimină taxele excesive
Și redu nivelul taxei [pe recolte].

253.

Protejează [săracii] de suferința de a avea datorii.
Nu introdu noi taxe, și redu-le pe cele [grele].
De asemenea, ocupă-te de problemele
Celor care vin și așteaptă la ușa ta.

254.

Elimină-i pe hoți și pe tâlhari
Atât din țara ta cât și din altele.
Te rog stabilește prețurile corect
Și menține nivelurile de profit.

255.

Trebuie să înțelegeți foarte bine
Ceea ce îți spun sfetnicii,
Și să faci întotdeauna
Ceea ce este bine pentru lume.

256.

Așa cum ești atent să te gândești
La ce ar putea fi făcut pentru a te ajuta pe tine însuși,
Așa trebuie să fii atent să te gândești
La ce ar putea fi făcut pentru a-i ajuta pe ceilalți.

257.

Pune-te la dispoziția celorlalți
Chiar și pentru un moment,
Așa cum pământul, apa, focul, vântul,
Leacurile și pădurile [sunt la dispoziția tuturor].

258.

Cât timp sălășluiesc în al șaptelea nivel (bhūmi),
Bodhisattvașii au atitudinea de a-și oferi toate posesiunile.
Aceasta produce un merit
Nemăsurat precum cerul.

259.

Dacă oferi fete frumoase și frumos împodobite
Celor care le doresc atât de mult,
Vei obține prin aceasta
Capacitatea de a reține precis excelenta învățătură.

260.

Mai demult, Învingătorul a oferit
Optzeci de mii de fete,
Cu toate podoabele,
Împreună cu toate necesitățile.

261.

Oferă-le cu drag cerșetorilor
Haine, podoabe, parfumuri,
Ghirlande felurite și strălucitoare,
Și alte obiecte care să îi bucure.

262.

Nu există un dar mai mare
Decât cel de a le oferi cele necesare
Celor cu mari lipsuri, care își doresc
Însă nu au mijloacele pentru a studia *Dharma*.

263.

Dă până și otravă
Celor pe care îi ajută.
Iar dacă nici cea mai bună mâncare
Nu ajută pe cineva, nu i-o da.

264.

Așa cum se spune că ar ajuta
Să tai un deget mușcat de un șarpe [n.t. veninos],
Așa și Cuceritorul spune că, dacă îi ajută pe ceilalți,
Trebuie să facem și lucruri neplăcute.

265.

Trebuie să ai cel mai înalt respect
Pentru învățătura¹ excelentă și pentru susținătorii ei.
Trebuie să ascuți cu respect învățătura,
Și să o împărtășești și altora.

266.

Nu te complace în vorbirea lumească,
Ci delectează-te cu ceea ce este transcendent.
Așa cum îți dezvolti tu însuși însușirile bune,
Fă ca ele să se dezvolte și în ceilalți.

267.

Nu te mulțumi cu simpla auzire a Dharmei,
Ci reține-i înțelesul, și analizează.
Oferă mereu, cu respect,
Ofrande învățătorilor [n.t. de Dharma].

268.

Nu studia sisteme de idei profane, precum cele ale Charvaka.
Lasă în urmă dezbaterile² făcute de dragul mândriei.
Nu îți lăuda propriile calități,
Ci vorbește de calitățile celorlalți, inclusiv de ale dușmanilor tăi.

269.

[Când faci dezbateri], nu ataca persoana.
Nu vorbi cu intenții rele despre alții.
Analizează-ți tu însuși fiecare greșeală.

¹ Dharma.

² Dezbaterile la care se face referire aici sunt exclusiv despre Dharma.

270.

Trebuie să [îți] elimini cu totul
Defectele pe care înțelepții le deplâng la ceilalți
Și, prin influența ta, pe cât posibil,
Să-i faci și pe ceilalți să procedeze la fel.

271.

Considerând vătămarea pe care ți-o fac alții
Ca fiind creată de faptele tale anterioare, nu te înfură.
Acționează astfel încât să nu mai fie creată suferință,
Și fă să-ți dispară propriile neajunsuri.

272.

Fără speranța vreunei recompense,
Oferă ajutor celorlalți.
Îndură suferința singur,
Și împărtășește-ți plăcerile cu cerșetorii.

273.

Nu deveni trufaș
Nici măcar dacă ai parte de condițiile zeilor.
Nu fii deprimat
Nici măcar dacă ești sărac cum sunt fantomele flămânde.

274.

De dragul tău, întotdeauna spune adevărul;
Chiar dacă ți-ar cauza moartea
Sau ți-ar distruge guvernarea ca rege,
Nu vorbi în niciun alt fel.

275.

Întotdeauna studiază și urmează disciplina
De a acționa conform propriilor afirmații.
În acest fel, O gloriosule, vei avea
O autoritate supremă, pentru binele lumii.

276.

Întotdeauna, înainte de a acționa,
Trebuie să analizezi amănunțit [situația].
Și prin a vedea corect lucrurile, așa cum sunt,
Nu te baza pe ceilalți, nu depinde de ei.

3. Fructele (rezultatele) înțelepciunii și meritului

277.

(1) Prin aceste practici [ale Dharmei], regatul tău va fi fericit,
(2) Bolta vastă a faimei tale
Se va întinde în toate direcțiile,
Și (3) funcționarii tăi te vor respecta întrutotul.

278.

Cauzele [și condițiile] pentru moarte sunt multe,
Cele ale rămânerii în viață sunt puține,
Și [până și] acestea pot deveni cauze ale morții;
De aceea, întotdeauna îndeplinește practicile [Dharmei].

279.

Dacă îndeplinești mereu practicile în acest fel,
Fericirea și mulțumirea care vor apărea
Atât în lume cât și în tine însuși
Vor fi din belșug.

280.

(4) Prin aceste practici vei dormi fericit
Și te vei trezi fericit.
(5) Pentru că natura ta interioară va fi fără defecte,
Până și visele tale vor fi fericite.

281.

(1) Servește-ți părinții cinstit și hotărât,
Fii respectuos cu conducătorii din neamul tău,
Folosește-ți bine resursele, fii răbdător și generos,
Vorbește binevoitor, fără discordie, și spune adevărul.

282.

Făcând acestea în timpul vieții actuale,
Vei deveni un monarh al zeilor, și chiar și acum
Vei fi un rege ca un zeu. Așadar,
Dedică-te studiului și urmării acestor practici [ale Dharmei].

283.

(2) Chiar și a oferi de trei ori pe zi
Câte trei sute de porții de mâncare
Nu valorează nici cât o fărâmbă din meritul [generat de]
O singură clipă de iubire binevoitoare.

284.

Deși [prin iubire binevoitoare] nu ești eliberat
Vei obține cele opt calități ale iubirii,
Zeii și oamenii vor fi prietenoși,
Și [până și ființele non-umane] te vor proteja.

285.

Vei avea o minte liniștită, și multă fericire,
Iar otrava și armele nu te vor vătăma;
Îți vei atinge scopurile fără [mult] efort,
Și vei renaște în tărâmul lui Brahmā.

286.

(3) Dacă vei face ca ființele simțitoare
Să genereze Bodhicitta și să o facă să devină fermă,
Vei avea mereu Bodhicitta,
Fermă și stabilă precum regele munților.

287.

(4) Prin credință, nu vei fi lipsit de libertate și de condiții bune,
(5) Prin moralitatea corectă te vei duce în renașteri bune,
(6) Prin a dezvolta realizarea Vacuității
Vei obține non-atașare față de toate dharmele.

288.

(7) Prin a nu păcăli vei obține atenția conștientă și o memorie bună,
(8) Prin reflecție, vei obține inteligența,
(9) Prin respect, vei fi înzestrat cu realizarea sensului [Dharmei],
(10) Prin a păzi învățătura Dharmei, vei deveni înțelept.

289.

(11) Prin a face ca auzirea și oferirea
Învățăturii Dharmeri să fie lipsită de piedici,
Vei fi în compania Buddhașilor
Și îți vei îndeplini rapid dorințele.

290.

(12) Prin non-atașare, vei obține sensul [învățăturilor], și atingerea scopurilor,

(13) Prin a nu fi zgârcit, resursele tale vor spori,

(14) Prin a nu fi mândru, vei deveni cunoscut și remarcabil,

(15) Prin tăria în Dharma, vei obține puterea de a nu o uita.

291.

(16) Prin a oferi cele cinci esențiale,
Și prin a da neînfricare celor aflați în pericol
Vei deveni impenetrabil la atacurile demonilor,
Și vei deveni cel mai bun dintre cei puternici.

292.

(17) Prin a oferi ghirlande de lămpi Stupelor,
Și prin a le oferi lămpi celor aflați în întuneric,
Și de asemenea și ulei pentru funcționarea lor,
Vei obține ochiul divin.

293.

(18) Prin oferirea de instrumente muzicale și de clopoțele
Pentru venerarea Stupelor (sau a monumentelor),
Și prin oferirea de tobe și trompete,
Vei obține urechea divină.

294.

(19) Prin a nu pomeni greșelile celorlalți
Și a nu vorbi de defectele fizice ale celorlalți,
Protejându-le astfel mințile,
Vei obține cunoașterea minților celorlalți.

295.

(20) Prin a oferi încălțări și mijloace de transport,
Prin a-i ajuta pe cei slăbiți,
Și prin a oferi transport învățătorilor Dharmei,
Vei obține însușirea de a crea emanații magice.

296.

(21) Prin a acționa pentru învățătură,
Păstrând în minte tratatele Dharmei și înțelesul lor,
Și prin oferirea fără pată a învățăturii,
Vei ajunge să îți amintești viețile trecute.

297.

(22) Prin a cunoaște în amănunt, în mod direct și corect,
Că toate dharmele sunt lipsite de esență,
Vei obține cea de-a șasea supercunoaștere:
Suprema încetare a tuturor murdăriilor.

298.

(23) De dragul Eliberării tuturor ființelor simțitoare,
Prin a cultiva prin meditație înțelepciunea realității
Care este identică [pentru toate dharmele] și este pătrunsă de compasiune,
Vei deveni un Cuceritor înzestrat cu toate aspectele supreme.

299.

(24) Printr-o hotărâre de nezdruncinat
Și printr-o mulțime de dorințe pure,
Tărâmul tău de Buddha va fi pur.
(25) Prin oferirea de nestemate Regilor Înțelepților,
Vei emite lumină infinită.

300.

Așadar, dă-ți seama de corespondența
Dintre acțiuni și efectele lor.
De aceea, întotdeauna ajută ființele,
Și tocmai asta te va ajuta pe tine însuși.

Cel de-al treilea capitol al Ghirlandei Prețioase, Acumulările [n.t. necesare]
pentru Trezire, s-a încheiat.

Capitolul 4

Politica regală

1. Sfaturi practice pentru conducători

301.

Monarhii care fac ceea ce este contrar practicilor [n.t. Dharmei],
Sau fac ceea ce este fără noimă,
Sunt lăudați de majoritatea supușilor lor.
De aceea, este greu pentru un rege
Să știe ceea ce este potrivit și ce nu.

302.

Dacă vorbele folositoare dar neplăcute
Sunt greu de spus altcuiva,
Cum aş putea eu, un călugăr, să îți spun ceva ție,
Un rege care este un stăpân pe un regat atât de mare?

303.

Însă datorită afecțiunii mele pentru tine,
Și din compasiune pentru toate ființele,
Îți voi spune fără ezitare
Ceea ce este folositor, dar [îți este] neplăcut [n.t. să auzi].

304.

Învingătorul a zis discipolilor că trebuie să spună
Din compasiune, la momentul potrivit,
Ceea ce este adevărat, blând, folositor și binevenit.
De aceea, îți voi spune toate acestea [n.t. ce urmează].

305.

Dacă rămâi ferm în timp ce asculți
Afirmațiile adevărate spuse fără furie,
Atunci vei accepta ceea ce auzi
Ca și cum ar fi o apă pură, care te curăță.

306.

Realizând că ceea ce îți spun
Este folositor atât aici cât și în alte situații,
Aplică învățăturile,
De dragul tău și de dragul celorlalți.

307.

Dacă nu faci donații din averea obținută
Din generozitatea anterioară, atunci,
Prin nerecunoștința și atașamentul tău,
Nu vei obține avere în viitor.

308.

Aici, în lume, dacă nu sunt remunerați,
Cărașii nu transportă proviziile pentru călătorie.
Însă cei mai de jos dintre cerșetori, fără remunerație,
Îți transportă [meritul] în viețile viitoare,
Multiplicat de o sută de ori.

309.

Fii întotdeauna cu o minte înclinată spre sublim,
Și încântă-te cu fapte sublime.
Din acțiunile sublime răsar
Toate efectele sublime.

310.

Crează baze glorioase pentru învățăturile Dharmei,
Și sălașuri pentru cele Trei Nestemate,
[n.t. Sălașuri] bogate în glorie și faimă,
La care regii mai mici nici nu au visat.

311.

O rege, este preferabil să nu construiești
Fundații ale învățaturii care
Nu îi impresionează până și pe regii bogați,
Pentru că ele nu vor deveni faimoase nici măcar după moartea ta.

312.

Prin marea ta libertate, folosește-ți chiar și toată averea
Pentru ca cei cu înclinații bune să devină eliberați de mândrie,
Ca [cei obișnuiți] să devină încântați,
Iar înclinațiile celor inferiori să fie inversate.

313.

După ce ai renunțat la toate posesiunile tale,
[La moarte], fără nicio putere, trebuie să mergi în altă viață;
Însă tot ceea ce ai folosit pentru Dharma
Te va preceda [drept merit].

314.

Când toate posesiunile monarhului anterior
Ajung sub controlul succesorului,
La ce vor mai folosi monarhului anterior
Pentru Dharma, fericire sau faimă?

315.

În această viață ai parte de plăcere prin folosirea averii.
Plăcerea din viața viitoare apare prin a dăruia [averea] în această viață.
Ceea ce ai risipit [din avere] fără a te bucura [de ea] și fără a dăruia,
Va duce numai la suferință. Cum ar putea aduce fericire?

316.

Datorită lipsei de putere în timpul procesului morții,
Nu vei fi capabil să faci donații prin miniștrii tăi,
Care, cu nerușinare, vor înceta să te mai respecte,
Și vor căuta să îl mulțumească pe noul monarh.

317.

Așadar, cât timp ești sănătos, crează fundații pentru Dharma,
Imediat și cu toată averea ta,
Pentru că trăiești printre cauzele morții,
Ca o lampă [n.t. de ulei] care se află în bătaia vântului.

318.

De asemenea, trebuie să întreții
Și celelalte centre ale învățaturii
Înființate de regii anteriori,
Toate templele și așa mai departe,
Așa cum au fost înainte.

319.

Te rog aranjează ca ele să fie îngrijite
De persoane care nu fac rău, care sunt virtuose,
Care își păstrează jurămintele, sunt bune cu vizitatorii,
Vorbesc adevărul, sunt răbdătoare, pașnice,
Și mereu sânguincioase.

320.

Fă ca cei orbi, bolnavi, amărâți,
Fără casă, fără protectori, săraci, și cei schilozi,
Toți, în aceeași măsură, să obțină fără dificultăți
De mâncare și de băut.

321.

Oferă toate tipurile de sprijin
Practicanților Dharmeri care nu îl caută,
Și până și practicanților care locuiesc
În țările altor monarhi.

322.

În toate centrele învățaturii,
Pune învățători care să fie energici,
Pricepuți, religioși, lipsiți de lăcomie,
Și care să nu pună piedici studenților.

323.

Pune miniștri care să știe strategie bună [n.t. de guvernare],
Care practică Dharma, care sunt respectuoși,
Puri, devotați, curajoși, dintr-o familie nobilă,
Cu o etică excelentă, și recunoscători.

324.

Numește generali care sunt generoși,
Fără atașări, curajoși, politicoși,
Care folosesc [resursele] în mod potrivit,
Care sunt stabili, mereu vigilenți, și religioși.

325.

Ca administratori numește persoane mai în vârstă,
Cu înclinații religioase, puri și capabili,
Care știu ce trebuie făcut, care sunt erudiți,
Organizați, echidistanți și binevoitori.

326.

În fiecare lună trebuie să afli de la ei
[n.t. Informații] despre toate veniturile și cheltuielile;
După ce le-ai aflat, tu însuși trebuie să le spui
Ce trebuie făcut pentru centrele de Dharma, ș.a.m.d.

327.

Dacă vei domni de dragul Dharmei
Și nu pentru faimă sau din dorință,
Atunci domnia ta va fi extrem de fructuoasă.
Dacă nu, domnia ta va duce la dezastru.

328.

O, rege, din moment ce astăzi, în această lume
Majoritatea sunt predispuși să-și facă mult rău,
Ascultă cum trebuie să fie
Guvernarea și practica ta.

329.

În jurul tău să fie mereu multe persoane
Cu experiență, din familii bune,
Versate în politica bună, care se feresc să facă fapte rele,
Care sunt agreabile, și pot vedea ce trebuie făcut.

330.

Chiar și față de cei care, pe bună dreptate,
Sunt amendați, legați, pedepsiți, și așa mai departe,
Tu, fiind pătruns de compasiune,
Trebuie să arăți bunătate.

331.

O rege, din compasiune,
Trebuie să-ți concentrezi mereu mintea
Pe a aduce beneficii tuturor ființelor,
Chiar și ființelor care au comis fapte groaznic de rele.

332.

În special, să ai compasiune
Față de cei care au comis fapta cea rea și gravă a uciderii.
Într-adevăr, cei care s-au distrus pe ei înșiși
Sunt demni de compasiunea persoanelor mărețe.

333.

Eliberează prizonierii și deținuții mai slăbiți,
Zilnic sau o dată la cinci zile,
Și ai grijă ca cei rămași
Să nu rămână în închisori pe termen nedefinit.

334.

Gândind că unii deținuți nu ar trebui niciodată eliberați
Vei dezvolta comportamente și atitudini contrar preceptelor.
Datorită pierderii preceptelor,
Vei acumula continuu tot mai multă negativitate.

335.

Cât timp prizonierii nu sunt eliberați,
Ei trebuie să stea în condiții rezonabile,
Cu bărbieri, băi, mâncare, băutură,
Leacuri și îmbrăcăminte.

336.

Așa cum copiii obraznici și neascultători sunt pedepsiți
Cu scopul de a-i face mai buni,
Tot așa, pedepsele trebuie aplicate din compasiune,
Nu din ură, și nici din dorința de îmbogățire.

337.

După ce ai analizat bine
Și apoi i-ai identificat pe ucigașii din furie,
Pune ca ei să fie izgoniți, exilați,
[Însă] fără a-i ucide sau a-i tortura.

338.

Pentru a păstra controlul, supraveghează toată țara
Prin ochii agenților [n.t. tăi].
Întotdeauna conștiincios și atent,
Fă ceea ce este în acord cu Dharma.

339.

Onorează-i continuu, într-o manieră elevată,
Pe cei care sunt fundații ale însușirilor pozitive,
Cu daruri, cu respect și cu servicii,
Și onorează-i și pe toți ceilalți în mod potrivit.

340.

Dacă arborele regalității le oferă umbra răbdării,
Dă naștere la flori de respect
Și la fructe mari de splendidă generozitate,
Atunci păsările (adică supușii tăi) se vor așeza pe el.

341.

Monarhii ai căror natură este generozitatea
Sunt plăcuți dacă sunt și puternici,
Asemenea unor dulciuri moi cu o crustă tare,
Condimentată cu cardamom și piper.

342.

Dacă vei domni corect, în acest fel,
Guvernarea ta nu va degenera.
Ea nu va decurge rău și nu va contrazice Dharma,
Ci va fi în armonie cu Dharma.

343.

Nu ți-ai adus regatul cu tine din viața anterioară,
Și nici nu îl vei duce cu tine în următoarea.
Din moment ce a fost câștigat prin practica Dharmei,
Ar fi greșit ca, de dragul lui, să acționezi contrar Dharmei.

344.

O rege, prin propriile eforturi,
Străduiește-te să eviți
Continuarea acumulării de suferință,
Prin [folosirea greșită a] resurselor regale.

345.

O rege, prin propriile eforturi,
Străduiește-te să obții
Continuarea acumulării de regalitate
Prin [folosirea corectă a] resurselor regale.

2. Înțelepciune spirituală pentru persoanele cu putere

346.

Deși Monarhii Universali domnesc
Peste lumea cu cele patru continente,
Plăcerile lor sunt văzute ca fiind de doar două feluri –
Fizice și mentale.

347.

Senzațiile fizice de plăcere
Sunt doar o ușurare sau o scădere a durerii.
Plăcerile mentale sunt făcute din gând,
Sunt doar ceva creat de conceptualitate.

348.

Toate plăcerile din lume,
Fiind doar o reducere a suferinței,
Sau fiind numai [creații] conceptuale,
În realitate nu sunt [plăceri].

349.

Continente, țări, orașe, case,
Vehicule, tronuri, îmbrăcăminte, paturi,
Mâncare, băutură, elefanți, cai și femei:
Plăcerile date de ele sunt obținute pe rând.

350.

Când mintea are [oricare dintre acestea ca obiect],
Se spune că se simte plăcere,
Însă pentru că în acel moment
Nu este acordată atenție și celorlalte,
Celelalte nu sunt relevante în acel moment.

351.

Când cele cinci simțuri, ochi și așa mai departe,
Își percep obiectele [simultan],
Gândul [de plăcere] nu se referă [la toate],
Și de aceea, în acel moment, nu [toate] oferă plăcere.

352.

Atunci când oricare dintre cele [cinci] obiecte este cunoscut
[Drept plăcut] de către unul dintre cele [cinci] simțuri,
Celelalte [patru obiecte] nu sunt cunoscute astfel de către celelalte [patru
simțuri]
Pentru că ele nu sunt percepute ca obiecte în acel moment.

353.

Mintea percepe imaginea unui obiect trecut
Care a fost sesizat de către simțuri
Și imaginează (sau conceptualizează),
Și îl crede ca fiind plăcut.

354.

O facultate a simțurilor cunoaște un singur obiect,
Și fără acel [obiect] ea nu este într-adevăr [un simț];
Invers, fără acel simț,
Obiectul nu este cu adevărat un obiect.

355.

Așa cum se spune despre un copil că este apărut
În dependență de un tată și de o mamă,
Așa și conștiința [vizuală] se spune că apare
În dependență de un simț al văzului și de o formă.

356.

Obiectele trecute și viitoare nu sunt reale,
Și nici simțurile trecute și viitoare nu sunt reale;
Obiectele și simțurile prezente nu sunt reale nici ele,
Din moment ce nu sunt diferite de cele trecute și de cele viitoare.

357.

Așa cum ochiul vede în mod greșit, drept roată,
Artificiile care se învârt foarte repede,
Tot așa, simțurile sesizează
Obiectele prezente [ca fiind reale].

358.

Simțurile și obiectele lor sunt privite
Ca fiind compuse din [cele patru sau cinci] elemente.
Deoarece fiecare element este lipsit de esență,
Și simțurile și obiectele sunt lipsite de esență.

359.

Dacă elementele ar fi diferite între ele,
Rezultă că ar trebui să existe foc fără combustibil.
Dacă ar fi amestecate, ar fi lipsite de caracteristici [distincte].
Tot așa se spune și despre celelalte elemente.

360.

Pentru că elementele sunt lipsite de esență, în ambele cazuri¹,
Tot nereal este și un compus alcătuit din ele.
Și pentru că un compus de elemente este lipsit de esență,
Atunci așa sunt și formele: lipsite de esență, nereale.

361.

Și pentru că senzațiile, percepțiile (sau discriminările),
Factorii [mentali] compoziționali (sau voliționali) și conștiințele,
Împreună sau separat, sunt lipsite de orice esență,
Atunci și ele sunt, în mod fundamental, ireale.

362.

Așa cum reducerea suferinței
Este considerată ca fiind plăcere,
Așa și reducerea plăcerii
Este considerată ca fiind suferință.

363.

Din moment ce ele² nu au esență, nu există inerent,
Trebuie abandonate jinduirea de a te întâlni cu plăcerea
Și jinduirea de a te separa de durere.
Cei care văd astfel obțin Eliberarea.

364.

„Dar cine, sau ce, vede?”
Convențional, se spune ca este mintea.
Însă fără factori mentali nu există minte.
[Din moment ce factorii mentali]
Sunt lipsiți de esență, nu sunt reali,
Atunci nu se poate afirma că sunt simultani.

365.

Realizând aceasta în mod corect, așa cum este, [și anume]
Că ființele transmigrante nu există de fapt, că nu sunt reale,
Atunci, în lipsa oricărei baze și a oricărei agățări,
Se obține Nirvana, ca un foc al cărui cauze au încetat.

¹ Fie separate, fie amestecate, ca în versetul anterior.

² Plăcerea și suferința.

366.

Bodhisattvașii care au văzut astfel
Devin hotărâți [să atingă] Trezirea perfectă.
Ei continuă să renască până la Trezire
Numai datorită compasiunii lor.

367.

Cel Astfel Plecat a predat în Marele Vehicul
Acumulările [de înțelepciune și de merit] ale Bodhisattvașilor.
[Marele Vehicul] este însă luat în râs
De către cei care sunt confuzi și antagonici.

368.

Din necunoașterea însușirilor pozitive și a defectelor,
Sau din identificarea însușirilor pozitive ca defecte,
Sau din disprețuirea însușirilor pozitive,
Ei iau în râs Marele Vehicul.

369.

Cei care iau în râs Marele Vehicul,
Știind totuși că ceea ce-i vatămă pe ceilalți este negativ
Și ceea ce-i ajută pe ceilalți este pozitiv,
Se spune că disprețuiesc însușirile pozitive.

370.

Prin a fi nepreocupat de propriile scopuri,
Cineva se desfată doar în atingerea scopurilor celorlalți:
Această sursă a tuturor însușirilor bune este Marele Vehicul.
De aceea, cei care îl iau în derâdere sunt chinuiți.

371.

Până și o persoană care crede¹ suferă² datorită înțelegerii greșite;
Cineva care este ostil [Mahayanei], suferă datorită animozității.
Dacă se spune că până și persoana credincioasă este chinuită,
Ce s-ar mai putea spune despre cea care este ostilă?

¹ În Vacuitate.

² Sau „o abandonează” (pe Vacuitate).

372.

Este explicat în medicină
Că otrava poate fi eliminată de otravă.
Ce contradicție ar fi în a spune că
Ceea ce [poate] aduce vătămare [în viitor]
Poate fi eliminat de suferință?

373.

[Scripturile¹] spun: Minte este o condiție necesară pentru toate dharmele.
Minte este factorul principal.
Așadar, dacă cineva face ceva de ajutor cu intenția de a ajuta,
Cum ar putea [n.t. acțiunea] să nu fie de ajutor, chiar dacă implică și suferință?

374.

Dacă cineva este dispus să facă ceva neplăcut
Dar care va fi de ajutor mai târziu,
Atunci ce să mai spunem despre a face ceva
Atât pentru sine însuși cât și pentru ceilalți,
Care este atât plăcut cât și benefic?
Acesta este un principiu de când lumea.

375.

Dacă prin renunțarea la plăcerile triviale
Apare mai târziu o fericire cu mult mai mare,
Atunci, văzând că se poate obține fericirea mai mare,
Cei inteligenți ar trebui să renunțe la plăcerile mărunte.

376.

Dacă asemenea lucruri nu ar putea fi îndurate,
Atunci medicii care dau leacuri cu gust neplăcut
Ar dispărea. Nu este [rezonabil]
Să dăm uitării [marea plăcere de dragul celei mici].

377.

În unele cazuri, înțelepții văd
Că ceva vătămător poate fi de ajutor.
Regulile generale și excepțiile lor
Sunt explicate în toate tratatele.

¹ Sutrelle.

378.

Care ființă inteligentă ar lua în răs
Explicațiile din Marele Vehicul
Despre faptele motivate de compasiune
Și despre înțelepciunea imaculată?

379.

Considerându-se nepotrivite pentru măreața sa întindere
Și pentru imensa sa profunzime,
Ființele ignorante – dușmani ai lor înșile, și ai celorlalți –
Râd în ziua de astăzi de Marele Vehicul,
Datorită confuziei, dezorientării și ignoranței.

380.

Esența [n.t. convențională] a ceea ce promovează Marele Vehicul
Este generozitatea, moralitatea, răbdarea, efortul [viguros],
Concentrarea, înțelepciunea și compasiunea.
Cum ar putea fi aceasta greșit?

381.

Scopurile celorlalți sunt [atinse] prin generozitate și moralitate.
Propriile scopuri sunt [atinse] prin răbdare și prin efort.
Concentrarea și înțelepciunea duc la Eliberare.
Aceasta rezumă învățăturile Marelui Vehicul.

382.

Pe scurt, învățăturile lui Buddha includ
Ceea ce este benefic pentru sine și pentru ceilalți, și Eliberarea.
Aceste aspecte sunt conținute în cele șase perfecțiuni.
Așadar, și acestea sunt tot cuvintele lui Buddha.

383.

Cei orbiți de ignoranță nu pot suporta acest Măreț Vehicul,
În care Buddha a predat măreața Cale care duce la Trezire,
Și care constă în merit și în înțelepciune.

384.

Se spune despre Victorioși că au acumulat merit inimaginabil,
Și de aceea și calitățile lor sunt inconceptibil de ample, asemenea spațiului.
Așadar, trebuie să acceptăm măreția Buddhașilor,
Așa cum este explicată în Vehiculul Universal.

385.

Până și moralitatea [lui Buddha] era dincolo
De capacitatea lui Śāriputra.
Așadar, de ce nu acceptăm că
Măreția Buddhașilor este inimaginabilă?

386.

Absența producerii, predată în Marele Vehicul¹,
Și Extincția² predată în celălalt³, sunt de fapt Vacuitate.
Așadar, trebuie să acceptăm că
Extincția și non-apariția sunt de fapt același lucru.

387.

Vacuitatea este măreția [învățăturilor] Celui Trezit;
Reflectând în acest fel cu judecata,
Cum ar putea ca ceea ce este predat în Marele Vehicul
Și în celălalt [n.t. Vehicul]
Să nu fie egale pentru cel înțelept?

388.

Ceea ce Tathāgata a predat cu o intenție specială,
Nu este ușor de înțelese.
De aceea se spune că sunt trei Vehicule (sau Căi),
Sau doar unul (sau una).
Așadar, trebuie să te protejezi prin a fi neutru.

389.

Prin a fi neutru, nu faci nimic greșit,
Însă negativitatea vine din furie - cum ar putea fi o virtute?
Așadar, cei care caută binele pentru ei înșiși
Nu trebuie să disprețuiască Marele Vehicul.

¹ Mahāyāna.

² Nirvana, încetarea.

³ Hīnayāna.

390.

Dorințele aspiraționale ale unui Bodhisattva,
Și faptele și dedicările [de merit],
Nu au fost descrise în Vehiculul Ascultătorilor (Śrāvakașilor).
Așadar, cum ar putea cineva deveni un Bodhisattva, prin el?

391.

[În Vehiculul Ascultătorilor,] Divinul Buddha nu a explicat
Fundațiile pentru Trezirea unui Bodhisattva.
În afara Victorioșilor, ce autoritate mai mare
Există pentru acest subiect?

392.

Calea comună Ascultătorilor și Bodhisattvașilor include fundațiile
[Pentru Arhat], sensul Adevărilor Nobile, și mijloacele pentru Trezire.
Dacă ar fi rezultatul acestei căi,
Cum ar putea fi Buddhitatea superioară [nivelului de Arhat]?

393.

Învățăturile care se ocupă de faptele Bodhisattvașilor
Nu au fost menționate în Sutarele [Vehiculului Ascultătorilor]
Însă au fost explicate în Marele Vehicul.
Așadar, înțelepții trebuie să îl accepte [ca fiind cuvântul lui Buddha].

394.

Așa cum un profesor de gramatică pune mai întâi elevii
Să citească un model al alfabetului,
Așa și Buddha a predat discipolilor
Învățăturile pe care ei le puteau asimila.

395.

Unora, el le-a predat învățăturile
Care să îi oprească din a mai face fapte rele;
Unora, cele pentru acumularea de merit și de virtute;
Unora, învățături bazate pe dualitate;

396.

Unora, învățături bazate pe non-dualitate;
Și altora, o Dharma profundă care înspăimântă fricoșii,
Având o esență de vacuitate și de compasiune,
Și care este mijlocul prin care se atinge Trezirea deplină.

397.

Așadar, înțelepții trebuie să înceteze
Să disprețuiască Marele Vehicul (Mahayana)
Și trebuie să genereze o încredere specială,
De dragul atingerii Trezirii perfecte.

398.

Prin încrederea în Marele Vehicul
Și prin practicarea a ceea ce este explicat în el
Se obține cea mai înaltă Trezire și, de-a lungul drumului,
Toate felurile de bucurii[, inclusiv lumești].

399.

Trebuie să asimilezi ferm
Practicile generozității, moralității și răbdării,
Care au fost predate în special pentru laici,
Și care au o esență a compasiunii.

400.

Totuși, dacă, din cauza nedreptății lumii,
Este greu să guvernezi conform Dharmei,
Atunci este mai bine pentru tine să devii un călugăr,
De dragul Dharmei și al măreției.

Cel de-al patrulea capitol al Ghirlandei Prețioase, Politica regală, s-a încheiat.

Capitolul 5

Practicile unui Bodhisattva

1. Abandonarea tulburărilor și cultivarea bunătății

401.

După ce ai devenit călugăr,

Trebuie mai întâi să devii hotărât să te antrenezi.

Trebuie să te străduiești în disciplina pentru eliberarea individuală și în Vinaya,

În citirea și în ascultarea frecventă a învățăturilor,

Și în lămurirea înțeleșurilor.

402.

Apoi, trebuie să nu mai faci, trebuie să abandonezi

Cele numite „diferite feluri de greșeli”.

Asiduu, trebuie să înveți să le recunoști [n.t. și să le eviți]

Pe cele cunoscute ca fiind cincizeci și șapte ca număr.

403.

(1) Agresivitatea sau atitudinea războinică este o tulburare și o agitare serioasă a minții[, și apare din furie].

(2) Ranchiuna sau dușmănia apare din a avea [furia] constant.

(3) Tăinuirea este ascunderea faptelor rele.

(4) Ostilitatea sau reavoința este obișnuința cu faptele rele, și agățarea de ele.

404.

(5) Disimularea (sau păcălirea cuiva că îi vrem binele) este înșelătorie.

(6) Amăgirea (sau dorința de a impresiona) este deformarea minții către escrocherie.

(7) Invidia este a fi deranjat(ă) de însușirile pozitive ale celorlalți.

(8) Zgârcenia este frica de a dăruia.

405.

(9) Nerușinarea și (10) Lipsa jenei

Sunt insensibilitatea în ceea ce privește propria persoană,
Și respectiv în ceea ce-i privește pe alții.

(11) Îngâmfarea este incapacitatea de a acorda respect.

(12) Străduința greșită este a fi poluat(ă) de agresivitate.

406.

(13) Aroganța este fudulie [datorită averii, ș.a.m.d.]

(14) Nepăsarea este absența strădaniei pentru virtute.

(15) Mândria este de șapte feluri,

Pe care le voi explica.

407.

A considera că ești mai jos decât cei mai de jos,

Sau egal(ă) cu egalii,

Sau mai mare decât cei de jos, sau egal(ă) cu cei de jos –

Toate sunt numite mândria sinelui (m1).

408.

A te considera ca fiind egal(ă) cu cei care,

[Prin cel puțin o însușire pozitivă,] îți sunt superiori,

Este numită mândrie din cauza presupunerii (m2).

A considera că ești superior (sau superioară) celor superiori,

409.

Gândind că ești mai presus decât cei de foarte sus,

Este mândrie dincolo de [orice] mândrie(m3);

Asemenea absceselor apărute pe rănilor deja existente,

Aceasta este foarte rea și perversă.

410.

Cele cinci agregate vide

Sunt numite „luate în posesie”.

Considerarea lor ca fiind „eu”

Este numită mândria de a gândi „eu [sunt]” (m4).

411.

Cineva care gândește că a obținut rezultate [ale căii spirituale]
Care încă nu au fost obținute, are mândria vanității (m5).
Când cineva se laudă pe sine, dar pentru fapte negative,
Este considerat de către înțelepți ca având mândrie greșită (m6).

412.

A te batjocori pe tine însuși, gândind
„Nu sunt bun de nimic!”
Este numită mândria inferiorității (m7).
Aceasta este o descriere pe scurt a celor șapte feluri de mândrie.

413.

(16) Ipocrizia este a controla simțurile
De dragul câștigului și al respectului.
(17) Flatarea este a vorbi lucruri plăcute
De dragul câștigului și al respectului.

414.

(18) A lăsa să se înțeleagă este a lăuda
Averea altuia, pentru a obține [n.t. o parte din ea].
(19) Hărțuirea este manifestarea batjocurii față de alții,
Pentru a obține bunuri de la ei.

415.

(20) A dori obținerea de lucruri pe baza a ceea ce a fost obținut deja
Este a lăuda achizițiile anterioare, a insinua.
(21) A cârcoti sau a cicăli înseamnă a remarca mereu
Greșelile făcute de alții.

416.

(22) Non-concentrarea este iritarea lipsită de respect
Apărută din boală.
(23) Agățarea este atașarea leneșilor
De posesiunile lor rele.

417.

(24) Discriminarea diferențelor este

O atitudine tulburată de dorință, ură și/sau ignoranță.

(25) Neexaminarea minții este explicată ca

Nefolosirea ei la nimic (sau ca lipsă a atenției).

418.

(26) Degenerarea respectului și a venerației pentru faptele

În conformitate cu Dharma, apare din lene.

(27) O persoană rea este văzută ca fiind un ghid spiritual

[Care pretinde] că are căile Victoriosului Transcendent.

419.

(28) Jinduirea este o mică încălcire (sau obscurare mentală)

Care apare din dorința pasională (sau din atașare din dorință).

(29) Obsesia este o mare încălcire

Care apare din dorința pentru ceva.

420.

(30) Zgârcenia este o atitudine

De agățare de propriile bunuri,

(31) Zgârcenia nepotrivită este atașarea

De bunurile altora.

421.

(32) Pasiunea nereligioasă este a lăuda femeile, din dorință,

Când ar trebui de fapt ca ele să fie evitate.

(33) Înșelătoria este când cineva pretinde

Că posedă însușiri pozitive care de fapt îi lipsesc.

422.

(34) Dorința puternică este jinduirea extremă

Dusă dincolo de posibilitatea de a fi satisfăcută.

(35) Dorința pentru avantaje este a dori să fii cunoscut(ă),

În orice mod posibil, ca având însușiri pozitive superioare.

423.

(36) Non-rezistența este incapacitatea

De a suporta vătămarea și suferința.

(37) Indecența este a nu avea respect pentru [activitățile]

Unui învățător sau ale unui ghid spiritual.

424.

(38) A nu asculta sfaturile este a nu respecta (sau a nu lua în serios)

Instrucțiunile care sunt în conformitate cu Dharma.

(39) Intenția de a te întâlni cu rudele

Este atașamentul sentimental către propriul neam.

425.

(40) Atașarea față de obiecte este a te raporta

La însușirile lor pozitive, cu scopul de a le obține.

(41) A avea impresia nemuririi este a fi

Neafectat de grija în ceea ce privește moartea.

426.

(42) Conceptualitatea preocupată de aprobare

Este gândul că „indiferent cum,

Trebuie să fiu luat(ă) drept ghid spiritual,

Datorită faptului că am însușiri pozitive extraordinare!”

427.

Conceptualitatea preocupată cu atașarea față de ceilalți (sau cu infatuarea)

Este o intenție de a-i ajuta sau de a le face rău celorlalți,

Din cauza afectării de dorință (43)

Sau dintr-o intenție de a face rău (44).

428.

(45) Antipatia fluctuantă este o minte instabilă.

(46) Dorința pentru uniune este o minte murdărită.

(47) Indiferența este o lene cu un sentiment de neputință

[n.t. Pentru scopuri înalte], apărând dintr-un corp apatic.

429.

(48) Deformarea este efectul stărilor mentale negative

Asupra corpului și [în particular] a feței.

(49) Discomfortul fizic este explicat ca fiind

O lentoare fizică datorată mâncării în exces.

430.

(50) O minte foarte descurajată

Este numită o depresie mentală.

(51) Jinduirea după ceva dorit este a tânji

După cele cinci obiecte ale simțurilor.

431.

(52) Intenția malefică apare din nouă cauze

Și este intenția de a face rău altora

Datorată unor evenimente nefericite în cele trei timpuri,

În ceea ce privește propria persoană, prietenii sau dușmanii.

432.

(53) Trândăvia este non-activitatea

Datorită greutății minții și a corpului.

(54) Amorțeala este somnolență.

(55) Excitarea este o puternică neliniște a corpului și a minții.

433.

(56) Căința (sau remușcarea) este regretul pentru faptele rele,

Care apare ulterior săvârșirii lor, din tristețea în ceea ce le privește.

(57) Îndoiala înseamnă să fii nehotărât(ă) în ceea ce privesc

[Cele Patru] Adevăruri, Cele Trei Nestemate, și așa mai departe.

434.

Bodhisattvașii le abandonează pe acestea [cincizeci și șapte].

Cei sârguincioși în jurăminte trebuie să abandoneze chiar mai multe.

Fiind eliberați de aceste defecte,

Înșușirile pozitive se dezvoltă ușor.

435.

Pe scurt, însușirile pozitive

Studiate și dezvoltate de către Bodhisattvași sunt

Generozitatea, moralitatea, răbdarea, efortul [n.t. viguros],

Concentrarea meditativă, înțelepciunea, compasiunea, și așa mai departe.

436.

Generozitatea este a-ți dăruia averea.

Moralitatea este [n.t. intenția și efortul de] a-i ajuta pe ceilalți.

Răbdarea este abandonarea furiei.

Efortul bucuros este entuziasmul față de virtute.

437.

Concentrarea este unidirecționarea corectă și neabătută.

Înțelepciunea este verificarea și stabilirea sensului adevărilor.

Compasiunea este o minte având o singură savoare,

Pe cea de iubire binevoitoare față de toate ființele.

438.

Din generozitate apare averea, din moralitate fericirea,

Din răbdare o înfățișare frumoasă, din efort bucuros strălucire,

Din concentrare (sau meditație) pace, din înțelepciune Eliberare;

Prin compasiune, toate scopurile sunt atinse.

439.

Prin perfecțiunea simultană

A tuturor celor șapte [calități] se obține

Sfera înțelepciunii de neconceput,

Domnia peste întreaga lume.

2. Calitățile extraordinare ale celor zece baze sau niveluri ale Bodhisattvașilor

440.

Așa cum cele opt baze sau trepte ale Ascultătorilor
Sunt descrise în Vehiculul Ascultătorilor¹,
Tot așa, cele zece baze sau trepte ale Bodhisattvașilor
Sunt descrise în Marele Vehicul².

441.

Primul dintre aceste niveluri (bhūmi) este „Foarte Bucuros”,
Pentru că acei Bodhisattva simt o mare bucurie,
Deoarece au lăsat în urmă cele trei legături strânse,
Și s-au născut în linia (sau descendența) lui Tathāgata.

442.

Prin maturizarea acestei [baze]
Perfecțiunea generozității devine de neîntrecut.
Ei fac să se cutremure o sută de lumi,
Și devin măreți regi ai Jambudvīpei.

443.

Cel de-al doilea este numit „Fără Pată”,
Pentru că toate cele zece acțiuni [virtuoase]
Ale corpului, vorbirii și minții sunt lipsite de orice pată,
Și ei sălășluiesc în mod natural în aceste [activități bune].

444.

Prin maturizarea acestei [baze]
Perfecțiunea moralității devine de neîntrecut.
Ei devin Monarhi Universali care ajută ființele,
Stăpâni ai [celor patru continente] glorioase, și ai celor șapte obiecte
prețioase.

¹ Hinayana.

² Mahayana.

445.

Cel de-al treilea nivel este numit „Luminosul”,
Pentru că apare lumina înțelepciunii pașnice.
Apar și concentrările și clarviziunile,
Iar dorința și ura încetează complet.

446.

Prin maturizarea acestei [baze],
Ei practică cel mai bine răbdarea și efortul bucuros,
Și devin măreți monarhi înțelepți ai zeilor,
Care înlătură toate dorințele față de obiectele simțurilor.

447.

Cel de-al patrulea se numește „Radiantul”
Pentru că apare lumina adevăratei înțelepciuni.
Ei cultivă în cel mai bun mod
Toate [cele treizeci și șapte] de ajutoare pentru Trezire.

448.

Prin maturizarea acestei [baze]
Ei devin conducători ai zeilor [în paradisul numit] „Fără Lupte”.
Ei devin pricepuți,
Distrugând cauza vederii unei identități personale.

449.

Cel de-al cincilea este numit „De neînfrânt”,
Pentru că Bodhisattvașii [de pe acest nivel] nu pot fi înfrânți de niciun demon.
Ei devin pricepuți în cunoașterea
Înțeleșurilor subtile ale Adevărilor Nobile, și așa mai departe.

450.

Prin maturizarea acestei [baze]
Ei devin monarhi ai zeilor care sălășluiesc în Tărâmul Bucuriei;
Ei demonstrează ca invalide credințele tuturor Ereticilor,
În ceea ce privește eficiența austerităților.

451.

Cel de-al șaselea nivel se numește „Aproprierea”,
Pentru că ei se apropie de calitățile unui Buddha.
Prin unirea dintre sălășluirea calmă și pătrunderea specială,
Ei obțin încetarea, care le sporește calitățile.

452.

Prin maturizarea acestei [baze]
Ei devin monarhi ai zeilor din tărâmul „Celor care se desfată cu emanații”.
Imposibil de depășit de către Ascultători,
Ei elimină mândria arogantă (a celorlalți).

453.

Al șaptelea nivel este „Plecat Departă”,
Pentru că numărul [însușirilor pozitive] a crescut foarte mult,
Și pentru că, în oricare moment,
Ei intră în echilibrul încetării.

454.

Prin maturizarea acestei [baze]
Ei devin maeștri ai zeilor [în tărâmul] Controlului asupra Emanațiilor
Celorlalți.
Ei devin măreți conducători ai învățătorilor înțelepți,
Având realizarea directă a [celor Patru] Adevăruri Nobile.

455.

Cel de-al optulea este numit „De neclintit”, nivelul tineresc.
Fiind lipsiți de conceptualitate, ei sunt de nemișcat.
Sferele activității corpului, vorbirii și minții lor
Sunt imposibil de conceput.

456.

Prin maturizarea acestei [baze]
Ei devin un Brahmā, stăpân peste o mie de lumi.
Arhații și Pratyekabuddhații nu îi pot depăși
În ceea ce privește determinarea sensului Dharmei.

457.

Cel de-al nouălea nivel este numit „Inteligența Extraordinară”.
Asemenea unui regent, ei au obținut
Adevărata conștiință
Și de aceea au o inteligență formidabilă.

458.

Prin maturizarea acestei [baze]
Ei devin [câte] un Brahmā, stăpân peste un milion de lumi.
Arhații și Pratyekabuddhații nu îi pot depăși
În [răspunsurile la] frământările din mințile ființelor.

459.

Cel de-al zecelea nivel este „Norul Dharmei”,
Deoarece ei fac să cadă ploaia sfinte învățături (Dharma).
Bodhisattva este împuternicit
Cu raze de lumină, [n.t. chiar] de către Buddhași.

460.

Prin maturizarea acestei [baze]
Ei devin conducători ai zeilor din Locurile Pure.
Ei sunt măreți nobili supremi,
Maeștri ai sferei înțelepciunii infinite.

3. Calitățile magnifice ale unui Buddha

461.

Aceste zece trepte sunt cunoscute
Drept cele zece niveluri sau baze ale unui Bodhisattva.
Treapta Buddhaității este diferită,
Fiind nemăsurabil de vastă în orice fel.

462.

Imposibil de conceput, ea poate fi vag caracterizată
Ca fiind „Înzestrată cu cele Zece Puteri”.
Fiecare putere este la rândul ei nelimitată
Asemenea [numărului nelimitat] al tuturor ființelor.

463.

Nelimitarea unui Buddha [și a calităților sale]
Se spune că este asemenea nelimitării
Spațiului, pământului, apei, focului,
Și vântului (n.t. sau a energiei), în toate direcțiile.

464.

Dacă s-ar [reduce] cauzele la o simplă [măsură]
Și nu ar fi văzute ca nelimitate,
Atunci nu am crede nelimitarea
[Însușirilor pozitive] ale Buddhașilor.

465.

În prezența unei imagini,
A unei statui, a unei Stupe, sau a altceva,
Spune aceste douăzeci de strofe
În fiecare zi, de trei ori:

466.

Cu toate formele de respect și de venerare
Îmi iau refugiul în Buddhași, în excelenta Învățătură (Dharma),
În Comunitatea Supremă (Ārya Sangha) și în Bodhisattvași,
Și mă plec în fața tuturor celor demni de omagii.

467.

Renunț la tot ce este negativ
Și adopt tot ceea ce este meritoriu.
Mă bucur pentru toate meritele
[Acumulate de] toate ființele simțitoare.

468.

Cu capul plecat și cu palmele lipite,
Îi rog pe Buddhașii perfecți
Să învârtă roata Dharmei, și să rămână
Cât rămân și ființele transmigrante.

469.

Prin meritul de a fi făcut acestea
Și prin meritul a ceea ce am făcut și a ceea ce voi face,
Fie ca toate ființele simțitoare
Să fie înzestrate cu Bodhicitta¹ neîntrecută.

470.

Fie ca toate ființele simțitoare
Să aibă toate facultățile imaculate,
Și să transceadă toate [stările] ne-libere.
Fie ca ele să aibă libertate de acțiune,
Să trăiască o viață bună, cu multe resurse,
Și după principiile corecte.

471.

Fie ca toate ființele întrupate
Să aibă nestemate în mâini,
Și fie ca cele necesare lor
Să se găsească [în cantitate] nelimitată,
Să fie nepuizabile
Pe toată durata existenței ciclice.

472.

Fie ca toate femeile, mereu,
Să devină [n.t. și ele] persoane supreme.
Fie ca toate ființele întrupate să aibă
Inteligența [înțelepciunii] și picioarele [moralității].

473.

Fie ca ființele să aibă un ten plăcut,
Un fizic bun, o mare strălucire,
Să aibă o înfățișare plăcută, să fie lipsite de boli,
Să aibă putere și viață lungă.

474.

Fie ca ele să devină pricepute în mijloace,
Și să devină eliberate de toate suferințele.
Fie ca ele să fie devotate Celor Trei Nestemate,
Și să aibă marea comoară a Buddha-Dharmei.

¹ Mintea Trezirii.

475.

Fie ca ele să fie împodobite cu iubire, compasiune, bucurie,
Viziune uniformă [lipsită de] emoțiile negative și perturbatoare,
Generozitate, moralitate, răbdare, vigoare bucuroasă,
Concentrare stabilă, și înțelepciune.

476.

Astfel împodobite, fie ca ele să întrească toate acumulările,
Și să obțină [toate] semnele scipitoare și trăsăturile frumoase.
Fie ca ele să traverseze fără piedici
Cele zece niveluri către inconceptibil.

477.

Fie ca și eu să fiu complet împodobit(ă)
Cu acestea și cu toate celelalte însușiri pozitive,
Să fiu eliberat(ă) de toate defectele,
Și să am iubire supremă pentru toate ființele.

478.

Fie ca eu să [îmi] duc la perfecțiune toate virtuțile
La care speră toate ființele,
Și fie ca eu să opresc mereu
Suferințele tuturor ființelor întrupate.

479.

Fie ca, în toate lumile,
Toate ființele care suferă din cauza fricii,
Să devină complet neînfricate
Prin simpla auzire a numelui meu.

480.

Prin a mă vedea, sau prin a se gândi la mine,
Sau chiar și prin simpla auzire a numelui meu,
Fie ca ființele să fie liniștite, netulburate,
Să aibă mintea limpede,

481.

Fie ca ele să se Trezească inevitabil (să fie ireversibile),
Și fie ca în toate viețile viitoare
Să obțină cele cinci supracunoașteri.
Fie ca eu să aduc întotdeauna, în toate felurile
Ajutor, bine și fericire pentru ființele simțitoare.

482.

Fie ca eu, fără a le vătăma deloc,
Să le descurajez și să le opresc imediat,
Pe toate ființele din toate lumile,
Care intenționează să facă rău în orice fel.

483.

Fie ca eu să fiu mereu
La dispoziția tuturor ființelor simțitoare,
Conform dorințelor lor,
[n.t. Să fiu] ceva de care să se bucure nestânjenite,
Așa cum sunt pământul, apa, focul,
Vântul, ierburile medicinale și pădurile sălbatice.

484.

Fie ca eu să le fiu drag tuturor ființelor,
Și fie ca ele să îmi fie mai dragi mie decât mine însumi.
Fie ca toate faptele lor rele să se fructifice la mine,
Și fie ca toate virtuțile mele să se fructifice la ele.

485.

Cât timp mai există undeva chiar și o singură ființă simțitoare
Care nu este încă eliberată,
Fie ca eu să rămân [în lume] de dragul acelei ființe
Chiar dacă aş fi atins deja cea mai înaltă Trezire.

486.

Dacă meritul că am spus toate acestea
Ar avea formă, nu ar încăpea niciodată
În tărmurile atâtor lumi
Câte fire de nisip are Gangele.

487.

Învingătorul Transcendent a spus acest lucru,
Și motivul este următorul:
Lumile ființelor sunt nemăsurabile,
Și așa este și intenția de a le ajuta.

4. Sfaturi de încheiere

488.

Aceasta încheie scurta mea explicație
Despre Dharma, adresată ție.
Consider-o atât de apropiată ție
Cât îți ești [n.t. de apropiat] tu însuși.

489.

Cei (cele) care îndrăgesc Dharma,
De fapt se îndrăgesc pe ei înșiși (ele însele).
Dacă cineva vrea să facă bine celor pe care îi îndrăgește,
Aceasta se poate realiza cu ajutorul Dharmei.

490.

Așadar, fii devotat Dharmei, așa cum îți ești ție însuși.
Fii devotat practicii corecte, așa cum ești devotat Dharmei.
Fii devotat înțelepciunii, așa cum ești devotat practicii corecte.
Fii devotat înțelepților, așa cum ești devotat înțelepciunii.

491.

Cineva care, datorită propriilor neajunsuri și greșeli,
Are îndoieli despre un învățător pur, iubitor, inteligent
Și care vorbește echilibrat despre ceea ce este de ajutor,
[n.t. Acea persoană] își distruge șansele de a-și atinge scopurile.
Gândind „sunt în grija cuiva care este pur, iubitor, înțelept
Și care afirmă cu echilibru ceea ce este de ajutor”
Jură să te disciplinezi din punct de vedere spiritual, rege.

492.

Află, pe scurt, calificările [necesare] prietenilor spirituali:

Învățăture trebuie să primești de la

Cei care sunt mulțumiți,

Care au compasiune și moralitate,

Și posedă înțelepciunea

Care elimină stările mentale negative.

493.

După ce ai înțeles [învățătura predată de ei],

Cu respect, trebuie să o pui în practică.

Prin acest sistem excelent,

Vei obține realizarea supremă.

494.

Vorbește adevărul, vorbește blând ființelor.

Fii plăcut, inatacabil, convingător.

Fii judicios și priceput, nu dori să defăimezi,

Fii independent, și întotdeauna vorbește bine.

495.

Reaua ta voință să fie complet învinsă,

Fii bine disciplinat, reținut, generos,

Măreț, cu o minte calmă.

Nu fii ușor de agitat, nu amâna, nu fii viclean,

Ci fii prietenos, respectuos și plăcut.

496.

Fii de bun augur, ca Luna plină

Și strălucitor ca Soarele toamna.

Fii profund precum oceanul.

Și ferm ca muntele Meru.

497.

Eliberat de toate defectele și negativitățile,

Și împodobit cu toate însușirile pozitive,

Fii sprijin și resursă pentru toate ființele,

Și devino omniscient.

498.

Aceste învățături nu au fost predate
Numai pentru un rege.
Ele au fost predate și celorlalte ființe,
Din dorința de a le ajuta
În cel mai potrivit mod pentru ele.

499.

O rege, ar fi bine pentru tine
Ca în fiecare zi să te gândești la acest sfat,
Pentru ca tu și celelalte ființe
Să atingeți Trezirea completă și perfectă.

500.

De dragul Trezirii, cei care aspiră la ea trebuie să facă eforturi
Să aibă moralitate, respect suprem pentru învățători,
Să aibă răbdare, să fie lipsiți de invidie și de zgârcenie,
Să fie înzestrați cu bogăția altruismului fără speranța unei răsplăți,
Să îi ajute pe cei cu lipsuri,
Să fie devotați persoanelor supreme,
Să le evite pe cele care nu sunt [supreme],
Și să îmbrățișeze Dharma.

Cel de-al cincilea capitol, O indicare a faptelor unui Bodhisattva, s-a încheiat.

Aici se încheie „Ghirlanda de Nestemate” scrisă de Ārya Nāgārjuna.

Dicționar de termeni¹

ABHIDHARMA. Una dintre cele trei părți ale Tripitaka. Învățăături sistematice despre metafizică, direcționate către antrenarea cunoașterii discriminatorii prin analiza elementelor experienței și investigarea naturii lucrurilor existente din punct de vedere convențional.

ABHIRATI. „Încântător”. Tărâmul-Buddha situat în Est, [creat și] condus de către Buddha Akshobhya.

ACT AL ADEVĂRULUI (*Satyādhisthāna*). Credința magică potrivit căreia rostirea unei afirmații adevărate poate schimba mersul evenimentelor și poate produce minuni.

ACTE ALE MINȚII, MENTALE (*manasikāra*). Focalizarea atenției, concentrarea minții.

ADUNARE. Vezi COMUNITATE.

AEON. Vezi EON sau KALPA.

AGREGATE (*upādāna-skandha*). Vezi SKANDHA.

AJITA. „Invincibil”. Epitet pentru Maitreya.

AKANISHTHA, ZEII (*Akanishthā devā*). Cea mai presus dintre cele cinci categorii de Zei din Locurile Pure, care este cel mai înalt nivel din tărâmul formei (*rūpa-dhātu*). Aici renasc și ating Eliberarea „Cei-Care-Nu-Se-Mai-Întorc”. Drept consecință, toți locuitorii acestui tărâm sunt Protectori ai Dharmei.

AKṢOBHYA, BUDDHA. Literalmente: „imperturbabil” sau „de neclintit”. Un Buddha care [a creat și] conduce Tărâmul-Buddha numit Abhirati, care se află în Est.

AMĂGIRE (*moha*). A treia dintre cele trei rădăcini ale răului. Confuzie, nebunie, dezorientare, prostie, iluzie, imaginație încăpățânată și greșită, în ciuda dovezilor contrare de nezdruccinat. Vezi ILUZIE.

ĀNANDA. Renumit pentru credința și devotamentul său. Se spune că ar fi recitat din memorie cuvintele lui Buddha, la Consiliul celor 500 de Arhați (vezi Tripitaka). Se consideră că el este cel care a făcut introducerea fiecărei Sutra dictate prin cuvintele „Așa am auzit odată”.

ANIMAL (*tiryagyonī*). De jos în sus, al treilea destin inferior din cele șase destine, categoria include Nagașii și alte animale și păsări mitice.

APARIȚIA DEPENDENTĂ. Vezi CO-PRODUCEREA CONDIȚIONATĂ.

ARHAT (*arhan*). Literalmente: „demn de respect”. Sfântul Hīnayāna perfect. El știe ceea ce este folositor pentru propria salvare și este mulțumit temporar cu

¹ Compus de către traducătorul în limba română prin compilarea mai multor dicționare și definiții.

Trezirea strict pentru sine însuși. O etapă temporară de pe Calea către Buddhaitate.

ARIPILE TREZIRII (*bodhipaksa*). Treizeci și șapte: patru aplicații ale atenției sau conștiinței, patru eforturi corecte, patru baze pentru puterile psihice, cinci dominante, cinci puteri, șapte membre ale Trezirii, opt membre ale Căii. Pentru enumerarea completă, vezi definițiile de la sfârșitul dicționarului.

ASEITATE, AȘA-CUM-ESTE, sau ASTFEL-CUM-ESTE (*tathatā*). De asemenea: realitatea adevărată, nimic adăugat sau luat. Cuvântul din limba română, „aseitate”, nu este traducerea cea mai fidelă, el însemnând „existența originând din și neavând nicio altă sursă decât ea însăși” și fiind folosit mai ales în contextul presupunerii existenței unei divinități supreme, a cărei existență însă nu se presupune în buddhism și nu face obiectul buddhismului, acesta fiind non-teist și non-pozitivist. Pe parcursul acestei cărți, cuvântul este folosit pentru „Așa-Cum-Este” Realitatea, modul real de a exista al dharmelor, natura tuturor dharmelor, esența Realității, natura Realității.

ASURA. Ființe titanice, aflate în permanent în război cu zeii. Demonii. În funcție de clasificare, ei aparțin tărâmurilor lui Māra și sunt considerați un destin inferior și nefericit, sau sunt considerați un destin ceva mai bun, dar în ambele cazuri inferior celui de zeu și de ființă umană, și în oricare caz incapabili de a studia și de a urma Dharma.

ATENȚIE, CONȘTIENȚĂ (*smṛti*). A treia dintre cele cinci facultăți (mentale), al șaptelea pas de pe Nobila Cale Octuplă, primul dintre cele șapte membre ale iluminării, ale Trezirii. Sau: actul de reamintire care împiedică ideile să „zboare din minte” și care luptă cu uitarea, cu lipsa de grijă și cu distragerea. De asemenea, cea care permite observarea precisă.

ATOTCUNOAȘTERE (*sarva-jñatā*). Omnisciența unui Buddha.

AVAKĪRNAKUSUMA. „Acoperit cu flori”. Denumirea unui grup de viitori Buddha.

AVĪCI, IADUL. Un iad fierbinte în care suferința este „neîntreruptă”, despre care Ārya Nāgārjuna spunea că locuitorii săi sunt simple vreascuri pentru focul care arde neconținut în el.

BAZELE ÎNCREDERII ÎN SINE (*vāiśāradya*). Patru: încrederea în sine a lui Tathāgata, care vine din 1) a fi cunoscut complet toate dharmele, 2) a fi oprit complet toate revărsările, 3) a fi descris complet piedicile pentru Eliberare, 4) a fi arătat cum trebuie să intre cineva pe calea care duce la Eliberare.

BHADRAKALPA. Eră favorabilă, în care vor apărea o mie de Buddha. Hīnayāna acceptă numai cinci Buddha, cei patru de până acum: Krakucchanda, Kanakamuni, Kasyapa, Śākyamuni (Buddha istoric, Gautama Siddhartha, persoana principală din această Sutra) și viitorul Buddha prezis de Śākyamuni, adică Maitreya.

BHIKSU. Un călugăr, cineva care și-a părăsit casa și care a depus jurămintele monastice.

BHĪSMA-GARJITA-NIRGHOSA-SVARA. Un Tathāgata. Cel cu o voce care inspiră venerație profundă. Sau: cel a cărei voce fără sunet scoate un răget înspăimântător.

BIMBISĀRA RĀJA. Un rege din Magadha, din vremea lui Buddha.

BINE-PLECAT (*Su-gata*). Epitet pentru Buddha, care a plecat pe calea corectă și în locul corect.

BODHICITTA (*bodhi-citta*). Literalmente, mintea Trezirii. Este de două feluri: bodhicitta ultimă, care este mintea complet trezită care vede vacuitatea tuturor fenomenelor (dharmelor), și bodhicitta relativă care este aspirația de a practica cele șase perfecțiuni și de a elibera toate ființele de suferința din Samsara. Bodhicitta relativă se împarte în bodhicitta de aspirație și bodhicitta de perseverență.

BODHISATTVA (*bodhi-sattva*), *bodhi*: Trezire, *sattva*: principiu, existență reală, sau ființă. „Ființă a Trezirii”. Ființa ideală din Mahāyāna care, prin înțelepciune și compasiune infinită, caută iluminarea tuturor ființelor, nu numai a sa însuși [n.t. și care, dacă urmează corect perfecțiunea înțelepciunii, va deveni un Buddha. Poate fi atât bărbat, cât și femeie.

BRAHMĀ. O zeitate foarte înaltă. Presupus drept creator al lumii în tradiția Brahmānică, în Buddhism fiind o simplă încarnare din Samsara, muritoare și supusă suferinței, deși trăiește foarte mult și în relativă tihnă. De asemenea, categorie de zeiță având caracteristici similare.

BRAHMĀ, SĀLAȘURILE LUI (*Brahmā-vihārā*). Cele patru Nelimitate: 1. Prietenie, 2. Compasiune, 3. Bucurie Empatică, 4. Calm Imperturbabil sau Imparțialitate.

BRAHMĀN, TÂNĂR (*mānava*). Membru al castei văzute tradițional ca o castă a depozitarilor și transmițătorii cunoașterii sacre. Într-o viață anterioară Buddha a fost membru al acestei caste.

BUCURIE EMPATICĂ (*muditā*). A te bucura de succesele spirituale și materiale ale celorlalți. Al treilea Nelimitat. Îmbogățită de învățătura de dedicare a meritului, din Mahāyāna.

BUDDHA. „Cel Trezit”. Cel care s-a Trezit la Realitate. Termen folosit atât pentru ființa cel mai recent Trezită pe această planetă (Buddha istoric, adică Gautama Siddhartha, numit și Śakyamuni, adică înțeleptul clanului Śakya), cât și pentru orice alte ființe care au ajuns la aceeași stare, la aceeași realizare, despre care se afirmă în Prajñāpāramitā Sutra că sunt într-un număr „infini”. Numit și „Tathāgata”, „Buddha”, „Jina”, „Conducătorul Caravanei”, etc. În traducere se mai folosesc și „Divinul”, „Împlinitul”, „Realizatul”, „Trezitul”, „Nobilul”, „Desăvârșitul”.

BUDDHA, AUTORITATEA LUI (*buddha dhisthāna*). Inspirația sau carisma lui Buddha, prin care el insuflă gândurile în mintea oamenilor și îi susține pe adepții Dharmei.

BUDDHA-DHARMELE. Calitățile, însușirile sau caracteristicile unui Buddha. De asemenea, învățătura (*Dharma*) lui Buddha.

BUDDHA, OCHIUL (*buddha-caksus*). Intuiția directă a tuturor dharmelor, fără excepție.

BUDDHA, TĂRÂMUL– sau CÂMPUL– (*buddha-kṣetra*). Un sistem de lumi în care un Buddha predă Dharma și aduce ființele la maturitatea spirituală. Deseori, acest sistem este creat chiar de acel Buddha. Asemenea câmpuri sau țărâmurii sunt numeroase. De asemenea, regatul unui Buddha.

CALM IMPERTURBABIL, ECHILIBRAT (*upekṣā*). „A trece cu vederea”. Al patrulea Nelimitat. O atitudine de indiferență neatașată sau de echilibru calm față de toate lucrurile condiționate, care se reflectă într-o atitudine de imparțialitate în ceea ce privește toate ființele. Vezi IMPARȚIALITATE.

CANDALA UNUI BODHISATTVA (*bodhisattva-candāla*). Un Bodhisattva care se comportă precum un expulzat dintr-o castă, care a încălcat sau care încalcă grav moralitatea sau alte virtuți.

CARACTERISTICI ALE EXISTENȚEI, TREI: Impermanența, suferința și absența sinelui (sau mai general, a oricărei esențe). Numite uneori și semne ale existenței.

CĂI, PATRU. Cel-Care-A-Intrat-În-Curent, Cel-Care-Se-Mai-Întoarce-O-Singură-Dată, Cel-Care-Nu-Se-Mai-Întoarce, Arhatul. Sunt etapele Eliberării.

CĂILE CĂTRE PUTERILE PSIHICE (*rddhi-pāda*). Patru: 1) dorința-de-a-face, 2) vigoarea, 3) gândul, 4) cercetarea. De asemenea, „Baze ale Puterilor (Psihice)”.

CĂILE (FELURILE, TIPURILE) POZITIVE DE ACȚIUNE, sau VIRTUOASE, sau BINEFĂCĂTOARE (*kuśalakarmapatha*). Zece, abținerea: 1) de la a lua viața, 2) de la a lua ceea ce nu este oferit sau dat, 3) de la comportamentul sexual nepotrivit sau greșit, 4) de la vorbirea falsă sau mincinoasă, 5) de la denigrare, 6) de la vorbirea aspră sau dură, 7) de la bârfă și de la vorbăria inutilă, 8) de la lăcomie, 9) de la reaua voință, 10) de la vederile greșite.

CÂMPURILE SIMȚURILOR (*āyatana*). Doisprezece, corespunzând celor șase organe de simț și obiectelor lor.

CEI PATRU REGI MĂREȚI. Vezi GARDIENII LUMII.

CEL-CARE-A-INTRAT-ÎN-CURRENT (*srotāpatti*). Literalmente, „intrarea în curent”. Cineva care a intrat pe Cale, comparată cu un curent de apă care duce la Trezirea deplină. Este primul dintre cele patru stadii ale dezvoltării spirituale din Hīnayāna. Prima dintre cele Patru Căi.

CEL-CARE-NU-SE-MAI-ÎNTOARCE (*anāgāmin*). Un sfânt care, după deces, nu se va mai întoarce în această lume, ci va câștiga Nirvana în altă parte, adică în Locurile Pure. A treia dintre Cele Patru Căi.

CEL-CARE-SĂLĂȘLUIEȘTE-ÎN-PACE (*aranā-vihārin*). O persoană care este lipsită de murdării[le minții] și care astfel este liberă față de pasiune și non-pasiune. Se consideră că Subhūti a atins această stare. Vezi Arhatul. A patra dintre cele Patru Căi.

CEL-CARE-SE-MAI-ÎNTOARCE-O-SINGURĂ-DATĂ (*sakrdāgāmin*). Destinat să mai aibă o singură naștere. A doua dintre cele Patru Căi.

CHILIOCOSMOS, MIC (*sāhasra-cūdika-lokadhātu*). Un sistem alcătuit din 1000 de stele (sori), luni, raiuri, iaduri, etc. Cele mai cunoscute dintre aceste lumi sunt kama-loka, rūpa-loka și arūpa-loka, fiecare fiind alcătuită din nenumărate subdiviziuni.

COMPASIUNE (*karunā*). A doua din cele patru Nelimitate. O simplă virtute socială în tradiția Înțelepților (sau Venerabililor), este dorința de a ajuta ființele, din cauza observării suferințelor lor. În Mahāyāna, este pe același rang cu înțelepciunea, fiind auto-generată și nu izvorâtă. În Prajñāpāramitā Sutra, ea este rezultatul înțelepciunii, la fel ca și perfecțiunea în mijloace, deci este izvorâtă.

COMUNITATE (*sangha* în pali, respectiv *saṃgha* în sanscrită). Patru adunări: călugări, călugărițe, laici și laice care urmează Dharma. În ramura Theravada se acceptă doar primele două adunări. Una dintre cele Trei Nestemate.

COMUNITATE SUPREMĂ (*ārya sangha*). Adunarea ființelor care au atins stadiul de Bodhisattva sau de Bodhisattva ireversibil, indiferent dacă sunt sau nu membri ai comunității monastice.

CONCENTRARE (*samādhi*). O îngustare a atenției, care duce la un calm liniștit. Al optulea pas în calea octuplă (calea din opt părți). În mod tradițional, constă în trei tipuri de practici: 1) cele opt meditații (*dhyāna*), 2) cele patru Nelimitate, 3) puterile psihice.

CONDUCĂTOR DE CARAVANĂ (*sārthavāha*). Epitet pentru Buddha.

CONȘTIENȚĂ. Vezi ATENȚIE.

CONȘTIINȚĂ (*vijñāna*). În funcție de context, înseamnă: 1) al cincilea dintre cele cinci agregate (*skandha*). (Celelalte patru depind de ea, prin faptul că ea le condiționează și le determină și ea este cea care este conștientă de funcția celorlalte patru), 2) pura conștientă, 3) un gând, 4) o minte, 5) al șaselea element material.

CONȘTIINȚE, OPT (*aṣṭa-vijñāna-kāya*). Conștiința fundamentală, baza pentru toate experiențele, cea care înmagazinează impresiile experiențelor anterioare ce formează semințele karmei (*ālaya-vijñāna*), conștiința pângărită (*kliṣṭa-manas*), conștiința mentală (*mano-vijñāna*) și cele cinci conștiințe ale simțurilor.

COPACUL TREZIRII sau al ILUMINĂRII (*bodhi-vrksa*). Copacul sacru din specia *Ficus religiosa*, sub care Buddha a obținut sau a atins Trezirea.

CO-PRODUCEREA CONDIȚIONATĂ, sau APARIȚIA DEPENDENTĂ sau APARIȚIA INTERDEPENDENTĂ (*pratītya-samutpāda*). Douăsprezece legături: 1) ignoranța, 2) formațiunile karmice, 3) conștiința, 4) numele și forma, 5) cele șase organe de simț (sau facultățile simțurilor și obiectele lor), 6) contactul, 7) senzația, 8) nesațul (jinduirea, tânjirea), 9) apucarea sau agățarea, 10) devenirea, 11) (re)nașterea, 12) bătrânețea, descompunerea și moartea; ele cauzează tot ceea ce se întâmplă în această lume. Sau, mai general: o modalitate de descriere a fenomenelor, ființelor sau obiectelor (adică a tuturor dharmelor) pentru a înțelege dependența și interdependența lor și implicit lipsa esenței și a realității lor fundamentale, a faptului că nu sunt produse (în sensul de „produs finit”), că sunt lipsite de esență, semne și caracteristici adevărate, etc.

CORPUL-FORMĂ (*rūpa-kāya*). Corpul material, fizic, corpul care poate fi văzut de ochiul fizic.

CREDINȚĂ sau ÎNCREDERE (*śraddhā*). Prima dintre cele cinci facultăți. O stare temporară necesară inițial, dar care devine tot mai puțin importantă pe măsură ce conștiința spirituală crește. Are patru obiecte: 1) credința în karma și în renaștere, 2) acceptarea învățăturilor de bază despre natura realității, cum ar fi producerea dependentă, 3) încrederea în cele trei refugii: Buddha, Dharma și Samgha, 4) încrederea în eficiența practicilor prescrise și în Nirvana, ca și cale finală de ieșire din toate greutățile și suferințele.

CUNOAȘTERE ANALITICĂ (*pratisamvid*). Patru, analiza: 1) sensurilor, 2) a dharmelor, 3) a limbilor sau a limbajelor, 4) a vorbirii sau a viului grai.

CUNOSCĂTOR AL LUMII (*loka-vid*). Eпитet pentru Buddha.

DEDICARE (*parināmanā*). Transferul meritului cuiva către bunăstarea și Trezirea cea mai înaltă a tuturor ființelor. Pentru acest proces, se mai folosește și cuvântul „transformare”, ca în expresia „transformare în iluminare completă”, sau „dedicare”.

DESTINE (*gati*). Șase categorii de ființe animate, sau șase tipuri de nașteri; ele sunt 1) zei (*deva*), 2) semizeii, titani sau demoni (*asura*), 3) oameni (*manuṣya*), 4) animale (*tiryag*), 5) fantome (*preta*), 6) ființele din iaduri (*naraka*).

DESTINE DUREROASE. Destinele de animal, fantomă flămândă, ființă din infern. În unele cazuri, este inclus și destinul de titan sau de demon.

DEVA. Vezi ZEI.

DEVENIRE (*bhava*). Venirea continuă în existență. Cea de-a zecea dintre cele douăsprezece legături ale co-producerii condiționate (apariției dependente).

DHARANI. Formule scurte care ne permit să ne amintim punctele esențiale ale învățăturii.

DHARMA. 1) Realitatea unică, finală, fundamentală; 2) un eveniment esențialmente real, sau un adevăr; 3) ca reflectat în viață: dreptate, virtute; 4) dacă este scris cu majusculă, învățătura lui Buddha: Doctrină, Scriptură, Adevăr. Se referă la învățăturile Buddhiste în general sau, în funcție de context, la o anumită învățătură în particular; unii traducători se referă la acestea ca fiind „doctrina buddhistă”, termen ce sugerează însă îngustime și rigiditate și de aceea în traducere se folosesc alternativ cele două cuvinte, doctrină și învățătură; 5) obiect al celui de-al șaselea organ de simț (al minții); 6) în general, orice entitate perceptibilă sau conceptibilă: fenomen, ființă, obiect, noțiune, însușire, concept, idee, parte, stare, etc.

DHARMA, CORP– (*dharma-kāya*). 1) colecția învățăturilor lui Buddha; 2) corpul absolut al Buddhității, lipsit de orice caracteristici și însușiri.

DHARMA, ELEMENT– (*dharma-dhātu*). 1) Dharma Absolută sau, simplu, Absolutul, 2) sfera religiei, 3) sfera obiectelor mentale.

DHARMELOR, NON-ÎNSUȘIREA TUTUROR, NON-ADERENȚA LA (*sarva-dharmāparigrhīta*). A nu te agăța de nicio stare mentală, a nu adera la nicio stare mentală și nici la obiectele aparente. Generată de înțelegerea naturii adevărate a tuturor dharmelor.

DHARMA, OCHIUL– (*dharma-cakṣus*). Referitor la persoane individuale: capabil de a cunoaște; cu ajutorul căruia, odată cu ajutorul învățării, persoanele pot fi făcute să găsească calea către salvare. Sau: viziunea dezvoltată în urma realizării adevărului.

DHARMA-VINAYA. Un alt termen pentru Buddhism, sau pentru învățăturile Buddhiste. Vezi Vinaya.

DHYĀNA. Patru, opt sau nouă. În ordine, cele patru Dhyāna ale formei, cele patru Dhyāna fără formă, și suprema „încetare a senzațiilor și percepțiilor” (*Nirodha-Samapatti*).

DICHILIOCOSMOS, MEDIU (*dvisāhasra-madhyama lokadhātu*). Un sistem care conține un milion de stele (sori), luni, raiuri, iaduri, etc.

DĪPAMKARA. „Aducătorul-de-Lumină”. Un Buddha, al 24-lea predecesor al lui Buddha Gautama, cel care i-a prezis că într-o zi va ajunge Buddha.

DIRECȚII (*diś*). Zece: cele patru puncte cardinale, cele patru direcții intermediare, și deasupra și dedesubt.

DISCIPOL, sau ASCULTĂTOR (*śrāvaka*). Cineva care ascultă. Tehnic, numai cei care au auzit (sau ascultat) Legea direct de la Buddha, însă în textele Mahāyāna se folosește asemenea și pentru cei care urmează Hīnayāna.

DISCRIMINARE, DEOSEBIRE, DIFERENȚIERE, DISTINGERE (*vikalpa*). Considerată a fi imaginație falsă și zadarnică. Distincția artificială și eronată prin care se disting, deosebesc, discriminează sau percep obiecte, ființe, fenomene, ca și cum ar exista, în realitate neexistând; semnele considerate ca fiind

particulare lor neavând nicio existență reală și nicio bază reală prin care ar putea fi considerate semne la modul absolut. Reificare. Vezi exemplul de la SKANDHA.

DIVIN (*bhagavan*). Un epitet pentru Buddha. De asemenea „Cel Binecuvântat”, dar în acest caz sensul nu este „binecuvântat de către cineva, de către altcineva”. Cuvânt care semnifică „cel care are toate [însușirile] extraordinare, toate puterile, toată faima, toate bogățiile, toată cunoașterea, toată renunțarea” și multe altele asemănătoare. În India, epitet pentru zeități sau divinități, iar în cadrul Buddhismului pentru Buddha.

DUȘMĂNIE sau OSTILITATE (*upanāha*). Una dintre cele zece întinări secundare.

EFORTURI CORECTE (*samyak-prahāna*). Patru: a-și stârni voința, a face un efort sau a exercita vigoarea, a concentra și activa gândurile, a se strădui în mod corect, pentru: 1) a evita producerea (viitoare) a dharmelor rele și negative (nevirtuoase) care nu au fost încă produse, 2) abandonarea (renunțarea) la dharmele rele și negative (nevirtuoase) care au fost produse, 3) producerea de dharma bune și binefăcătoare (virtuoase) care nu au fost încă produse, 4) menținerea, non-dispariția, dezvoltarea ulterioară și împlinirea completă a acelor dharma pozitive (virtuoase) care au fost produse.

ELEMENT (*dhātu*). 1) Cele patru elemente materiale: pământ, apă, foc și aer. Spațiul-eter și conștiința sunt uneori adăugate, pentru a deveni șase. 2) Cele optsprezece elemente, adică cele șase organe de simț (văz, auz, pipăit, miros, gust și minte), cele șase obiecte ale simțurilor (obiectele vederii, auzului, etc.) și cele șase tipuri de conștiințe ale simțurilor (conștiința văzului sau a faptului că se vede ceva, conștiința auzului sau a faptului că se aude ceva, etc.). 3) Elementul Dharma, sau al Dharmei. 4) Elementul lui Tathāgata.

EON. Vezi KALPA.

ERA CA O STEA, ERA CONSTELAȚIEI (*tārakôpama-kalpa*). Numele unei ere viitoare.

EXISTENȚĂ PROPRIE, ÎN SINE sau INERENTĂ (*sva-bhāva*). Condiția naturală sau inerentă a ceva care există strict prin propria sa putere, având un semn invariabil și inalienabil și având o esență neschimbătoare. În „existența sa proprie” un lucru este pur și simplu ceea ce este și nu așa cum este el relativ la noi înșine, sau la altceva. Nicio dharma nu are existență proprie.

EXPERIENȚĂ și REALIZARE. O expresie sau doi termeni folosiți pentru înțelegere și pătrundere. „Experiența” se referă la experiențele meditative temporare, iar „realizarea” la înțelegerea profundă și neschimbătoare a naturii lucrurilor.

FACULTĂȚI [mentale] (*indriya*). Cinci: 1) încredere sau credință, 2) vigoare, 3) atenție sau conștiință, 4) concentrare, 5) înțelepciune. Virtuțile esențiale din Buddhismul timpuriu.

FĂRĂ-ÎNTOARCERE. Fără întoarcere de la Trezirea supremă. Vezi STADIUL IREVERSIBIL.

FIINȚĂ (*sattva*). O entitate vie, simțitoare. Având conștiință. O ființă animată, prin contrast cu obiectele neanimate. Toate ființele cu conștiință sau minte, care nu au atins încă Buddhitatea. Include toate ființele din Samsara și pe cele care au atins orice nivel (*bhūmi*) de Bodhisattva.

FIU DE FAMILIE NOBILĂ (sau BUNĂ), sau FIICĂ (*kulaputra* sau *kuladuhitā*). O formulă politicoasă de adresare față de cei care urmează învățătura lui Buddha, implicând o bună înzestrare spirituală, sau o bună poziție socială, sau ambele.

FLOARE DE AUR (*suvarna-puspa*). Numele unui viitor Buddha prezis.

FORMA (*rūpa*). Primul dintre cele cinci agregate (*skandha*); materia și energia, considerate ca fiind de fapt nediferențiate.

FORMAȚIUNI KARMICE (*samskāra*). Complexe, lucruri condiționate, impulsuri. 1) Cel de-al patrulea agregat (*skandha*), 2) a doua legătură din producerea condiționată, 3) opusul necondiționatului.

FRUCT (*pala*). Efect rezultat din acțiuni bune și rele (pozitive și negative).

FURIE sau MÂNIE (*krodha*). Una dintre cele zece murdării secundare.

GANDHARVA. 1) Ființă pe cale să intre într-un pântec, 2) muzician ceresc.

GARDIENII LUMII, PATRU (*cātur loka-pāla*). Cei patru regi-zei ai lui Indra, care sălășluiesc pe cele patru laturi ale Muntelui Meru, în primul dintre cele șase târmuri ale dorinței (*kāmadhātu*). Ei resping atacurile asupra lumii, realizate de spiritele rele, dornice de a face rău. În est Dhrtarāstra, în sud Virūdhaka, în vest Virūpākṣa, în nord Vaiśravaṇa. De asemenea, denumiți Cei Patru Mari Regi (*mahā-rāja*).

GARUDA. O pasăre de pradă mitică, dușman al rasei șerpilor (Naga).

GÂND sau MINTE (*citta*). 1) Minte, 2) gând sau spirit.

GÂND AL TREZIRII, sau MINTEA TREZIRII (*bodhi-citta*). 1) Gândul prin care un Bodhisattva hotărăște pentru prima dată să câștige Trezirea sau iluminarea deplină a unui Buddha. 2) Vezi BODHICITTA.

GÂNDUL NEEGALABIL, sau NEEGALAT, sau care egalează inegalabilul (*asama-citta*). Gândul care înțelege identitatea tuturor lucrurilor și principiilor. Obținut în cel de-al șaptelea stadiu al unui Bodhisattva.

GENEROZITATEA, sau DĂRUIREA (*dāna*). Prima dintre cele șase perfecțiuni. Constă în a dăruia lucruri materiale, instruire în Dharma, corpul propriu sau viața proprie, și meritul rezultat prin aceste acțiuni, pentru beneficiul celorlalte ființe.

GHIDUL BUDDHAȘILOR (*buddha-netrī*). Prajñāpāramitā, Perfecțiunea Înțelepciunii.

GNOZĂ (*jñāna*). În general, cunoaștere religioasă care duce la salvare. În Buddhism, realizarea și cunoașterea clară ce duce la Eliberare și apoi la Trezire.

GOSPODAR, STĂPÂNUL CASEI (*grhapati*). Un laic buddhist, care nu este membru în casta luptătorilor (*kśatriya*) sau în cea a Brahmanilor.

GRIJI LUMEȘTI, OPT. Reacții de speranță și frică care împiedică o ființă să urmeze Calea. Sunt patru perechi, atașare de un aspect și aversiune față de aspectul opus. Ele sunt: atașare față de câștig, aversiune față de pierdere, atașare față de plăcere, aversiune față de durere, atașare față de laudă, aversiune față de critică, atașare față de faimă, aversiune față de o reputație proastă.

IAD (*niraya*). Un loc pedeapsă și de mare suferință. La fel ca oricare alt tărâm și alt destin, nici acesta nu este permanent, însă durata unei vieți într-un iad este imensă, iar suferința este imensă și ea. Mai mult, odată o ființă intrată într-un iad, ieșirea nu mai este sigură, pentru că, în încercarea de a scăpa de suferința din iadul respectiv, ființa va face multe acțiuni negative, negativitate care poate duce direct la renașterea în alt iad, după decesul în iadul anterior (deces care poate surveni și ca efect al distrugerii aceluia iad în urma unui cataclism) și astfel poate avea loc un sub-ciclu, în interiorul ciclului nașterii și morții.

IGNORANȚĂ (*avidyā*). Cauza finală, cea mai profundă, a transmigrației (a renașterii), este corolarul negativ al gnozei, al cunoașterii; prima dintre cele doisprezece legături ale producerii dependente. De asemenea, „neștiință”. Vezi ILUZIE.

ILUMINARE (*bodhi*). În limba sanscrită, „bodhi” înseamnă trezire sau înflorire. Cu toate acestea, datorită influenței creștine asupra traducătorilor, el este tradus adesea ca „iluminare”, deși conform Buddhismului nu există o ființă supremă care să ilumineze prin grația sa o altă ființă, obișnuită. Traducerea corectă este „Trezire”. Am folosit ambele variante în traducere, pentru a familiariza cititorul cu această noțiune, însă în Dharma nu există niciun echivalent al cuvântului „iluminare”. Vezi TREZIRE.

ILUZIE (*moha*). A treia dintre cele trei rădăcini ale răului. Înșelăciune, fraudă, natura aparentă a fenomenelor. În fapt, ar trebui tradusă ca o expresie: „închipuiri greșite și încăpățânate, în ciuda evidenței care le contrazice”. Înțelegere greșită, percepție greșită, etc., proces de percepere și concepere a ceea ce nu există, sau de înțelegere complet greșită a ceea ce există și a modului său de existență. Deși este folosită ca un sinonim pentru ignoranță, nu este doar ignoranță, adică lipsa cunoașterii corecte, ci și cunoaștere greșită.

IMPARȚIALITATE (*upeksā*). De la: *upa-īks*, „a trece cu vederea, a nu ține seama”, spre exemplu de diferențe. A patra Nelimitată. Atitudinea ființei perfecte față de toate ființele vii, simțitoare.

IMPULSURI, VOINȚĂ sau FORMAȚIUNI MENTALE (*samskāra*). Al patrulea dintre cele cinci agregate (*skandha*). Sunt cincizeci și cinci [de impulsuri], răsărind din șase rădăcini: lăcomie, ură, iluzie și din opusurile acestora.

INDRA. Un mare zeu arian, cunoscut în general sub numele de Śakra sau de Kauśika.

INFLUENȚĂ FORMATIVĂ (*abhisamskāra*). „Formațiunile karmice”, care sunt cea de-a doua verigă din lanțul producerii dependente.

IREVERSIBIL. Vezi STADIUL IREVERSIBIL.

ĪSĀNA. Unul dintre numele mai vechi ale lui Śiva-Rudra, atât creator, cât și distrugător.

ÎNAINȚA, A (*carati*). Sau „a parcurge”, sau „a merge”. Verb din rădăcina sanscrită „car”, însemnând a (se) mișca și, prin extensie, a trăi, a practica, a întreprinde sau a observa, a fi atent la, a trata ceva ca fiind real, a-l lua în considerare, a-l urma. A înainta în formă (sau în celelalte agregate) înseamnă a considera forma (materia) drept ceva real, a fi atent la ea, a fi important ca o anumită formă să fie într-un anume fel, să existe sau să nu existe. A înainta în perfecțiunea înțelepciunii înseamnă a o trata cu toată atenția, a te ocupa de ea, a o studia, a o analiza, a practica cele indicate de ea, a acționa potrivit ei, etc.

ÎNȚELEPCIUNE - CUNOAȘTERE (*prajñā*). Cea de-a cincea dintre cele cinci facultăți. În buddhismul timpuriu, aceasta consta în contemplarea metodică a dharmelor și în meditația interioară asupra modului de existență al acestora. Nu este doar înțelepciune, deși este tradusă astfel, ci și cunoaștere directă, nemijlocită, realizarea realității. Înțelepciune izvorâtă din realizarea directă, completă, profundă. Nu este aceeași cu înțelepciunea bazată pe experiență, care este numai formațiune mentală. Vezi PERFECȚIUNEA ÎNȚELEPCIUNII.

ÎNVĂȚĂTOR (*śāstar*). Un Buddha.

IZOLAT, IZOLATĂ. Despre orice dharma. Este un sinonim al cuvântului „gol” sau „vid”, sau al expresiei „lipsită de orice esență”. Faptul că o dharma este izolată de toate celelalte dharme înseamnă că nu poate acționa asupra lor în niciun fel, așadar dharmele nu au niciun fel de relație între ele. În consecință, ele nici nu pot produce alte dharme, nici nu le pot distruge, nici nu le pot influența sau schimba. Toate acestea sunt numai percepție greșită, invalidă.

JAMBUDVĪPA. Numele buddhist pentru India. Vezi RÂUL JAMBU.

JINA. „Cuceritor”, „Victorios”. Epitet pentru Buddha.

JUBILARE (*anumodanā*). Bucurie, mulțumire, satisfacție și aprobare pentru realizările spirituale ale celorlalți.

KALPA. Eon, eră, durata de timp a unei lumi, sau un interval de timp similar.

KARMA. O acțiune volitivă, care este fie pozitivă (virtuoasă), fie negativă (nevirtuoasă), este ceea ce trece, într-o continuitate neîntreruptă, dintr-un amalgam instantaneu al agregatelor către altul, fie în timpul vieții unei ființe, fie după moartea sa, până când rezultatul (*vipāka*) fiecărei activități voliționale a corpului, vorbirii sau gândirii a fost manifestat, s-a ajuns la el.

KAUŚIKA. Nume pentru Indra, derivat din numele clanului Kusika, a cărui divinitate tutelară este considerat.

KINNARA. Ființă fabuloasă, reprezentată cu jumătatea superioară a unui corp uman și cu jumătatea inferioară a unei păsări.

KLEŚA. Tulburările, perturbările mentale, inclusiv o parte din cauzele și efectele lor. Cele trei „otrăvuri ale minții” sau tulburările fundamentale sunt considerate ignoranța (sau iluzia), atașarea și aversiunea, care duc la nenumărate alte perturbări și stări mentale. În Mahayana se mai consideră încă două fundamentale pe lângă acestea trei, și anume mândria și invidia, toate fiind numite „cele cinci otrăvuri”. În alte enumerări se mai socotesc încă două, și anume îndoiala și vederile greșite.

KOS (*krośa*). O distanță de aproximativ 2,5 mile sau 4 kilometri.

KOTI. Un număr foarte mare.

KSATRIYA. Un membru al castei luptătorilor.

LAIC (*upāsaka*). Cineva care practică încrederea sau credința în înțelepciunea lui Buddha și adoptă refugiul formal în Buddha, Dharma și Samgha. Poate fi un gospodar și trebuie să creadă neabătut în învățături, cum ar fi în cele în Patru Adevăruri Nobile.

LAICĂ (*upāsika*). Vezi LAIC.

LĂCOMIE (*rāga*). Prima dintre cele trei rădăcini ale răului. Antidotul este credința, iar apoi înțelepciunea-cunoaștere.

LEGĂTURI, sau LANȚURI (*samyojana*). Zece: 1) vederea individualității, 2) contaminarea cu regulile și cu ritualele (adică a le vedea mai importante decât esența învățăturii), 3) îndoielile, 4) lăcomia pentru pasiunile senzuale, 5) lăcomia pentru lumea formei, 6) lăcomia pentru lumea fără formă, 7) reaua voință, 8) agitația (mentală), 9) îngâmfarea, 10) ignoranța.

LEGEA BUNĂ (*saddharma*). Învățătura (sau doctrina) lui Buddha.

LIPSA DORINȚEI, sau FĂRĂ DORINȚĂ (*apranihita*). „A nu pune nimic în față”, o stare în care cineva nu face niciun plan pentru viitor. Termenul poate fi de asemenea tradus ca „fără scop”. Este cea de-a treia dintre cele trei uși ale Eliberării.

LIPSA ESENȚEI, sau FĂRĂ ESENȚĂ. Prima dintre cele trei uși către Eliberare. Vezi Vacuitate.

LIPSA SEMNELOR, sau FĂRĂ SEMNE (*a-nimitta*). A doua dintre cele trei uși către Libertate. Starea de încetare a tuturor percepțiilor legate de simțuri, care este intrarea în Nirvana. Se spune că ar fi realizarea unui Arhat.

LOCURI DE RENAȘTERE (*gati*). Vezi DESTINE.

LOCURILE PURE (*śuddhāvāsa*). Un grup de cinci paradisuri din tărâmul formei, care include Akaniṣṭha, cel mai înalt tărâm din lumea formei. În acesta renasc cei „fără-întoarcere”, care vor deveni Arhați fără să mai renască într-o altă lume. Zeii

de acolo nu sunt din aceeași categorie ca Bodhisattva fără întoarcere sau ireversibili, și Locurile Pure nu sunt același lucru cu Tărâmul Pur (Sukhāvātī) al lui Buddha Amitābha. Vezi și ZII LOCURILOR PURE.

LUMEA TRIPLĂ (*traidhātuka*). 1) lumea dorinței pentru plăcerile simțurilor, 2) lumea formei, 3) lumea fără formă.

MAHĀKĀŚYAPA. Un discipol al lui Buddha, pe primul loc între cei care urmează reguli ascetice.

MAHĀKĀTYĀYANA. Un discipol al lui Buddha.

MAHĀKOSTHILA. Un discipol al lui Buddha.

MAHĀYĀNA. Vezi VEHICULE.

MAHORAGA. „Mari Șerpi”, un grup de demoni. A nu se confunda cu *mahā-nāga* (vezi MĂREȚII ȘERPI).

MAITREYA. Cel-Care-lubește-Binevoitor, sau Prietenul. Un Bodhisattva regent al lui Buddha Śakyamuni, care acum sălășluiește în paradisul Tuṣita, de unde va renaște pe această planetă pentru a deveni cel de-al cincilea Buddha în această lume (Buddha Śakyamuni fiind al patrulea). Buddha a prezis că acest lucru se va întâmpla atunci când ființele umane vor avea înălțimea de aproximativ 30 de metri (după calculele adaptate sistemului metric), și se presupune de către unii Maeștri că va avea loc în aproximativ 2,5 milioane de ani. Buddha a prezis și că până atunci Dharma va fi aproape complet uitată.

MAMA BODHISATTVAȘILOR (*bodhisattva-mātā*). Perfecțiunea înțelepciunii.

MANTRA. Vrajă, incantație. Ramura Vajrayana (sau Mantrayana) a buddhismului tibetan acordă o importanță deosebită acestor formule, considerate a proteja mintea și a genera diferite realizări. În traducere directă, acest cuvânt din limba sanscrită ar însemna „instrument al minții”, „instrument al gândului”, sau „ceea ce protejează mintea”.

MĀRA. Moartea. Distrugătorul și dușmanul a ceea ce este priceput, pozitiv, binefăcător. „Ademenitorul” Buddhist, personificarea tuturor relelor și pasiunilor, al căror momeli și capcane sunt plăcerile simțurilor și nu numai. Uneori identificat cu cele cinci agregate și cu ceea ce este nepermanent, suferință și non-sine. Deși în limba română Mara este un nume pentru o reprezentantă a sexului feminin, în Buddhism acesta este de sex masculin.

MĀRA, CEI PATRU. Māra al agregatelor (Skandhamāra), Māra al perturbărilor (Kleśamāra), Māra al Morții (Mṛtyumāra) și Māra fiul zeilor (Devaputramāra).

MĀRA, OȘTIREA LUI (*māra-sena*). O oștire de demoni hidoși și grotești și monștri care atacă Bodhisattvașii. Ei reprezintă și pasiunile umane.

MARILE IADURI (*mahā-niraya*). Locuri de pedeapsă, marcate de căldură excesivă, de frig excesiv sau de multe tipuri de chinuri.

MĂREAȚA COMPASIUNE (*mahā-karunā*). Mai cuprinzătoare decât compasiunea obișnuită pentru că 1) este trezită nu numai de suferința evidentă,

ci și de cea ascunsă, 2) se întinde dincolo de lumea dorințelor (senzuale), în lumea formei și în lumea fără formă, 3) este simțită în egală măsură față de toate ființele, 4) abandonează, în plus față de ură, și iluzia, 5) nu numai compătimește, ci și protejează, 6) este complet lipsită de noțiunile sau ideile de ființă și de suferință ca realități adevărate.

MĂREAȚĂ FIINȚĂ (*mahā-sattva*). Epitet standard al unui Bodhisattva. De asemenea, „măreț erou spiritual”, pentru că aspirațiile sale sunt la scară eroică.

MĂREȚ VEHICUL, MARE VEHICUL. Vezi **VEHICULE**.

MĂREȚII DISCIPOLI (*mahā-śrāvaka*). Cei optzeci de discipoli mai importanți ai lui Buddha Gautama (sau Śakyamuni).

MĂREȚII ȘERPI (*mahā-nāga*). Epitet pentru Discipolii lui Buddha, care indică măreața lor înțelepciune. Vezi **DISCIPOLI**.

MEDITAȚIE (*dhyāna*). De două feluri. (1) Shamatha, meditația de sălășluire calmă, practica meditativă de calmare a minții pentru a putea sta lipșiți de perturbările activității gândurilor; poate fi cu suport, folosind un obiect pentru concentrare, obiect care poate fi material, sau mental, sau chiar și simpla respirație, și fără suport, adică doar a sta fără distrageri. (2) Vipashyana, meditația de pătrundere și cunoaștere, care dezvoltă înțelegerea directă a naturii realității.

MEMBRELE CĂII (*mārgānga*). Pașii (treptele) Nobilei Căi Octuple.

MEMBRELE TREZIRII (*bodhi-anga*). Șapte: 1) atenția sau conștiința, 2) cercetarea dharmelor, 3) vigoarea, 4) liniștea, 5) bucuria sau extazul, 6) concentrarea, 7) calmul imperturbabil.

MERGE, A (*carati*). Vezi **ÎNAINȚA**.

MERIT (*punya*). Fructul faptelor bune și condiția pentru o fericire mai mare, sau pentru progresul spiritual.

MIJLOACE DE TRANSFORMARE, SAU DE CONVERSIE (*samgraha-vastu*). Patru: 1) generozitatea sau dăruirea, 2) cuvintele binevoitoare, prietenești, 3) ajutorarea, 4) concordanța între vorbe și fapte.

MODURI VIRTUOASE DE ACȚIUNE. Vezi **CĂILE POZITIVE DE ACȚIUNE**.

MORALITATE (*śīla*). A doua dintre cele șase perfecțiuni, constă din a urma cele zece feluri pozitive sau virtuozități de acțiune sau cele cinci precepte sau reguli.

MURDĂRIE (*kleśa*). Impuritate sau corupere; „pasiune” sau „viciu”.

NĀGA. Spirite ale apei, șerpi sau dragoni, fie protectori, fie distrugători.

NAȘTERE-ȘI-MOARTE (*samsāra*). Literalmente: „rătăcire” sau „lume”. Transmigrația în curs de producere, la care sunt supuse ființele. În învățăturile Mahāyāna, nu este fundamental diferită de Nirvana.

NECAUZAT (*anabhisamskāra*). Ceea ce nu este generat de o reacție la un stimul, sau ceea ce nu are o cauză.

NECONDIȚIONAT (*asamskrta*). Independent de cauze sau de condiții de existență. Adeseori, un epitet pentru Nirvana.

NELIMITATE (*apramāna*). Patru: 1) prietenia, 2) compasiunea, 3) bucuria empatică, 4) imparțialitatea. Acestea sunt privite ca virtuți sociale și sunt de importanță secundară în doctrina sau învățătura Hīnayāna, însă primesc un accent mai mare în Mahāyāna.

NESTEMATE (*ratnā*). Trei: Buddha, Dharma și Samgha (Sangha).

NIRVANA FINALĂ. Vezi PARINIRVANA.

NIRVANA. „Încetare”, „stingere”. Calm liniștit, sublim, existență reală, nedistorsionată.

NIYUTA. Un număr mare.

NON-SINE (*anātman*). Al treilea dintre cele trei semne. Exprimat în formula „Orice există, nimic nu este al meu, nu sunt aceasta, acesta nu este sinele meu.”

OAMENI OBIȘNUIȚI (*prthag-jana*). Oamenii obișnuiți, care nu au ajuns încă la Cale și care încă sunt dominați de lăcomie, ură și iluzie.

OBIECT SUPREM (*paramārtha*). Adevărat în cel mai profund mod posibil, Absolut.

OBSCURAȚII sau ÎNTUNECĂRI. Două, care acoperă natura de Buddha a tuturor ființelor: (1) vălul sau murdăria emoțiilor contradictorii (vezi KLESHA) și (2) vălul sau murdăria tendințelor latente, uneori numit întunecarea percepției dualiste, sau obscurațiile intelectuale / cognitive. Prima categorie împiedică ființele să se elibereze din Samsara, și cea de-a doua le împiedică să obțină cunoașterea precisă și corectă și să realizeze adevărul.

OBSTACOLE (*nīvarana*). Cinci: 1) dorința pentru obiectele simțurilor, 2) reaua voință, 3) lenea și lănezeala, 4) agitația și simțul vinovăției, 5) îndoiala.

OCHI (*caksus*). Trei sau cinci dimensiuni ale vederii, parțial fizice, parțial spirituale: 1) ochiul fizic, 2) ochiul ceresc (divin), 3) ochiul înțelepciunii, 4) ochiul-Dharma, 5) ochiul-Buddha.

OCHIUL CERESC (*divya-caksus*). Analizează moartea și renașterea ființelor în univers, în toate cele șase destine, fără să întâlnească niciun obstacol și rămânând nestânjenit de munți, ziduri și păduri.

OCHIUL FIZIC (*māmsa-caksus*). Ochiul obișnuit, prin care sunt văzute obiectele fizice; raza sa de acțiune este foarte limitată.

OCHIUL ÎNȚELEPCIUNII (*prajñā-caksus*). Cunoaște însușirile adevărate ale diverselor dharme.

ODIHNA BINECUVÂNTATĂ (*nirvrti*). NIRVANA din Hīnayāna, realizarea cea mai profundă a unui Arhat. Stare temporară, pas intermediar dar stabil către starea de Buddha.

OFENSE DE NEIERTAT sau PĂCATE DE NEIERTAT, sau PĂCATE CAPITALE pentru un călugăr sau o călugăriță (*mūlāpatti*). Patru, care duc imediat si

irevocabil la excluderea din Samgha, și la imposibilitatea de a mai fi admiși în ea în cursul acestei vieți: 1) adulterul, 2) furtul, 3) uciderea unei ființe umane sau încurajarea uneia de a se sinucide, 4) pretinderea în mod fals a posesiei realizărilor spirituale. Parte din disciplina monastică timpurie (*prātimokśa*).

OTRĂVURI, sau MIZERII (*kleśa*). Zece, după Abhidharma: lăcomia, ura, iluzia, mândria, vederile greșite, îndoiala, lenea sau indiferența, agitația, nerușinarea și nesăbuința.

PALATUL VAIJAYANTA (*prasāda*). Palatul lui Indra.

PARCURRE, A (*carati*). Vezi ÎNAINTA.

PARINIRVANA. NIRVANA completă, finală, fără rămășițe.

PĂCATE, MORTALE sau CAPITALE (*ānantaryāni*). Cinci acțiuni care au drept consecință renașterea într-un infern, imediat după moartea din viața actuală: 1) a-ți ucide mama, 2) a-ți ucide tatăl, 3) a ucide un Arhat, 4) a cauza neînțelegeri sau schisme în ordinul călugărilor (Samgha), 5) a cauza curgerea sângelui unui Tathāgata (a răni intenționat corpul unui Tathāgata).

PELERINAJUL CEL GREU (*duśkara-cārika*). Un termen tehnic pentru cariera unui Bodhisattva, cu multele sale greutăți și acte de sacrificiu de sine.

PENINSULA JAMBUDVĪPA (*jambudvīpa*). Vezi JAMBUDVĪPA.

PERCEPȚIE (*samjñā*). Concept, noțiune, idee. Sunt șase, corespunzătoare celor șase organe de simț (cele cinci materiale, plus mintea). Al treilea agregat.

PERFECT CONTROLAT (*vaśībhūta*). O însușire sau calitate atribuită în special Arhatului.

PERFECȚIUNEA ÎNȚELEPCIUNII, sau ÎNȚELEPCIUNEA PERFECTĂ (*prajña-pāramitā*). Cunoaștere perfectă transcendentă. A șasea perfecțiune. Cea mai importantă dintre perfecțiuni, în învățătura Mahāyāna. Funcția sa este pur spirituală și duce la realizarea interioară că toate dharmele sunt „vide”, „goale”, inexistente în realitate, ne-produse, ne-apărute. Este atât cunoaștere, realizare directă și nemijlocită, cât și înțelepciunea naturală derivată din ea. Este uneori personificată ca o divinitate feminină, dar personificarea a apărut mult mai târziu decât Sutra.

PERFECȚIUNI sau TRANSCENDENTE (*pāramitā*). Șase: 1) generozitatea, 2) moralitatea, 3) răbdarea, 4) vigoarea sau elanul, 5) concentrarea sau meditația, 6) înțelepciunea. Lista din buddhismul Mahāyāna: Generozitatea, Moralitatea, Răbdarea, Vigoarea, Concentrarea, Înțelepciunea (cele șase principale), Priceperea în Mijloace, Hotărârea, Puterile spirituale și Cunoașterea; lista perfecțiunilor după categorisirea din canonul Pali, zece: Generozitatea, Moralitatea, Renunțarea, Înțelepciunea, Vigoarea, Răbdarea, Onestitatea sau rostirea adevărului, Hotărârea, Compasiunea, Liniștea și Echilibrul. Acțiuni pure, lipsite de concepte dualiste, pentru eliberarea ființelor din Samsara.

PERIOADE DE TIMP, TREI (*tryadhva*). Trecut, viitor și prezent.

PERSOANĂ (*pudgala*). O entitate, un continuum care migrează de la o renaștere la alta.

PIȘĂCA. Un demon de dimensiuni reduse.

PISCUL VULTURULUI (*Grdhra-kūta-parvata*). Un munte lângă Rājagriha.

PLĂCERILE SIMȚURILOR, sau PLĂCERILE SENZUALE (*kāma-guna*). Cinci: derivate din văz, sunet, miros, gust și atingere.

PRAJĀPATI. „Stăpânul Creaturilor”, nume pentru divinitățile hinduse mai importante.

PRASENAJIT RĀJA. Un rege al ținutului Kośala.

PRATYEKABUDDHA. Buddha Solitar. Nu dorește și nici nu este capabil să îi învețe pe ceilalți. Are o realizare mai profundă a adevărului decât un Arhat. Etapă temporară pe Calea către Buddhitate, la fel ca cea de Arhat.

PRETA. Fantomă flămândă care bântuie pământul. Unul dintre cele șase destine, unul dintre cele trei destine inferioare, nefericite, dureroase.

PRICEPERE ÎN MIJLOACE (*upāya-kauśalya*). Priceperea, capacitatea unui Bodhisattva de a face ceea ce este necesar și potrivit pentru salvarea ființelor simțitoare, atât a celorlalți, cât și a lui însuși.

PRIETEN, BUN (*kalyāna-mitra*). Cineva care ajută la transformarea sau la progresul în Dharma. Un învățător spiritual bun sau priceput.

PRIETEN, RĂU (*pāpa-mitra*). Cineva care distrage de la Dharma. Un învățător rău sau nepriceput.

PRIETENIE (*maitrī*). Prima dintre cele patru Nelimitate. Constă în a aduce beneficii celorlalți, este bazată pe capacitatea de a vedea partea pozitivă, plăcută a lor, și duce la liniștirea relei voințe și a răutății.

PRODUCEREA EULUI (*aham-kāra*). Concepția individualității, a se gândi la sine.

PUR, PURITATE. Despre toate dharmele. Este un cuvânt sinonim cu „ne-produsul”, „ne-manifestatul”, „imposibil de perceput sau de înțeles”, „ceea ce nu are efecte”.

PŪRNA. Fiul lui Maitrāyaṇī; un discipol al lui Buddha.

PUTEREA (ȘI MĂREȚIA) LUI BUDDHA (*buddhānubhāva*). Carisma și autoritatea sa.

PUTERILE (UNUI TATHĀGATA) (*bala*). Zece, cum ar fi: a cunoaște înțelept, așa cum este într-adevăr, ceea ce poate fi ca ceea ce poate fi și ceea ce nu poate fi ca ceea ce nu poate fi.

RĀJAGRIHA. Capitala ținutului Magadha.

RĀKSASA. Un demon rău, o categorie de demoni.

RASĂ PURĂ, DE (*ājāneya*). De rasă nobilă, în general folosit pentru animale, dar aplicat și pentru oameni, în special pentru Buddhași, Bodhisattvași și Arhați.

RĂBDARE (*kṣanti*). A treia dintre cele șase perfecțiuni. Non-furia și non-agitarea în ceea ce privește durerea, greutatea, abuzurile și învățăturile sau doctrinele dificile și necorespunzătoare.

RĂDĂCINI ALE RĂULUI, TREI: Lăcomia, ura și iluzia.

RĂDĂCINI, POZITIVE, BUNE, sau BINEFĂCĂTOARE, sau VIRTUOASE, sau ALE VIRTUȚII (*kusāla-mūla*). Un termen pentru meritul trecut care își va aduce răsplata.

RĂTĂCITOR (*parivrājaka*). Un cerșetor rătăcitor non-buddhist, posedând o înțelepciune limitată.

RÂUL JAMBU (*jambu-nadī*). Un râu sau un fluviu fabulos curgând din Muntele Meru, format din suc și fructul copacului Jambu (ghergin) de pe acel munte.

REA VOINȚĂ (*vyāpāda*). Răutate. Una dintre cele patru legături.

REALITATEA-LIMITĂ (*bhūta-koti*). Punctul unde realitatea, așa cum o știm, se sfârșește; sinonim pentru NIRVANA din Hīnayāna.

REALIZARE. „Realizarea” nu înseamnă construirea, atingerea sau obținerea a ceva, ci are un sens apropiat de expresia convențională „a-ți da seama direct, nemijlocit, de ceva”. „Realizarea Realității” înseamnă vederea clară, directă, înțelegerea de o profunzime infinită a stării de fapt. Aceste cuvinte, desigur, sunt incapabile să exprime foarte precis ceva ce nu ține de cuvinte, de noțiuni. Desigur, se poate spune că „Realizarea Realității” este o realizare în sens obișnuit, în sensul că a necesitat efort și resurse, și că prin ea se „obține” încetarea suferinței și eliberarea din Samsara, respectiv Trezirea perfectă. Totuși, sensul cel mai apropiat de cel intenționat în texte este cel de la începutul acestei definiții.

REALIZĂRI (*samāpatti*). În general, din „cele nouă opriri succesive”, adică cele patru concentrări sau meditații, cele patru realizări fără formă și meditația încetării percepției și simțurilor.

REALIZĂRILE FĂRĂ FORMĂ (*ārūpya-samāpatti*). Patru: 1) spațiul nesfârșit, 2) conștiința infinită, 3) absolut nimic, 4) nici percepție și nici non-percepție.

RESPINGĂTOR (*aśubha*). O caracteristică a tuturor aspectelor unei experiențe a simțurilor. Este adeseori adăugată celor trei semne.

REVĂRSĂRI (*āsrava*). Patru: 1) dorința după obiectele simțurilor, 2) devenirea, 3) ignoranța, 4) vederile greșite. Extincția sau dispariția lor constituie starea de Arhat.

REVĂRSĂRI, DHARME CU. Cele cinci agregate, cele douăsprezece câmpuri ale simțurilor, cele optsprezece elemente, cele patru Nelimitate, cele patru realizări fără formă, cele cinci supracunoașteri.

REVĂRSĂRI, DHARME FĂRĂ. Cele patru folosiri ale atenției conștiente, cele patru eforturi corecte, cele patru baze pentru puterile psihice, cele cinci dominante, cele cinci puteri, cele șapte membre ale Trezirii, Nobila Cale Octuplă.

Cele Patru Adevăruri Nobile, cele patru Dhyāna, cele opt Eliberări, cele nouă obțineri ale etapelor succesive ale unui Bodhisattva, cele trei Uși ale Eliberării, cele zece puteri ale unui Tathāgata, cele patru baze pentru încrederea în sine, cele patru cunoașteri analitice, măreața prietenie, măreața compasiune, cele optsprezece dharma speciale ale lui Buddha.

RISHI, sau RIȘI. „Văzători”, înțelepți legendari, compozitori ai imnurilor Vedice, ridicați în paradis și având un statut comparabil cu cel al zeilor.

ROATA DHARMEI (*dharma-cakra*). Acesta este numele pentru predarea învățăturilor (sau Dharrei) de către Mărețul Buddha Śakyamuni, comparată cu punerea în mișcare a unei roți care se învârt și în prezent, ajutând ființele să se elibereze de suferință. Canonul Buddhist consideră trei „învârtiri” ale Roții Dharrei: prima a fost cu învățăturile despre Cele Patru Adevăruri Nobile și despre absența sinelui în ființe, a doua a fost cu învățăturile despre vacuitatea ființelor și a fenomenelor în general, și cea de-a treia a fost cu învățăturile despre luminozitate și despre natura de Buddha (sau de Tathāgata).

SAHĀPATI. „Stăpânul Lumii Oamenilor”. Numele Buddhist pentru Brahmā.

ŚAKRA. Nume pentru Indra, „Conducătorul Zeilor”.

ŚĀKYA. Un trib de proprietari de pământuri și de războinici (*ksatriya*) din Kapilavastu, din care descinde și Gautama Siddhartha (Buddha).

SAMĀDHI. Cel de-al optulea element din Nobila Cale Octuplă. Absorbire meditativă stabilă, non-duală, perfect conștientă. Duce la Realizări. De multe ori, sinonim cu Realizările.

SAMGHA sau SANGHA. Una dintre cele Trei Nestemate. Vezi COMUNITATE.

SAMSARA. Cuvânt din limba sanscrită care înseamnă „rătăcire”. Este folosit de către Buddha pentru a descrie rătăcirea ființelor în ciclul renașterilor și morților. Existență ciclică. Potrivit semnificației sale, nu este un „drum” urmat, ci o rătăcire fără o direcție precisă și fără un scop precis. Existența condiționată a vieții obișnuite în care suferința apare deoarece ființa încă are ignoranță, atașare și agresiune (cele trei otrăvuri). Eliberarea, sau Trezirea, sau Iluminarea sunt cuvintele folosite pentru a indica starea de oprire a acestui ciclu care, în absența realizării naturii adevărate a tuturor fenomenelor aparente, continuă la nesfârșit. Vezi NAȘTERE-ȘI-MOARTE.

ŚĀRIPUTRA. Unul dintre principalii discipoli ai lui Buddha. Renumit între Vârstnici pentru înțelepciunea și priceperea în Abhidharma (contemplarea analitică a evenimentelor). Mahāyāna consideră totuși înțelepciunea sa ca fiind inferioară, prin contemplarea analitică excesivă pierzând tocmai esența directă a ceea ce se indică în învățăături.

SĀLĀṢLUIRE. A se afla, a acționa, a ocupa, a rezida, a trăi.

SEMN (*lakṣaṇa*). 1) O caracteristică a entităților. În acest sens se pot distinge semne speciale și semne generale. Semnele speciale sunt trăsăturile

caracteristice ale diferitelor lucruri, semnele generale sunt cele găsite în toate lucrurile condiționate: impermanența, suferința și absența sinelui (și a esenței). 2) Cele treizeci și două de semne ale unui supraom. Particularitățile fizice găsite în corpul unui Buddha, precum și în cele ale unui Rege Universal. 3) În general, termen tehnic pentru obiectul falsei percepții. Primul sens al cuvântului a fost explicat în *Buddhist Wisdom Books*, pag. 57, și în ediția *Vajracchedika* a lui E. Conze din 1957, pag. 106-107.]

SEMN (*nimitta*). 1) Obiect al atenției, 2) bază pentru recunoaștere, 3) o ocazie pentru a intra în meditație.

SENZAȚII (*vedanā*). Ele pot fi analizate ca plăcute, neplăcute și neutre. Al doilea dintre cele cinci agregate (*skandha*).

SINE (*ātman*). O entitate substanțială, care rămâne una, neschimbată, liberă și necauzată. Imaginat și afirmat în numeroase religii, în Buddhism este demonstrat ca inexistent.

SISTEM DE LUME CU PATRU CONTINENTE (*cāturdvīpaka lokadhātu*). Pământul, conținând patru continente mitice, dintre care Jambudvīpa este cel mai important.

SISTEM DE LUMI, sau LUME (*loka-dhātu*). O lume, cu toate raiurile și iadurile pe care le-ar putea conține, cu toate ființele din toate planurile de existență.

SKANDHA. Literalmente, „grămezi, agregate”. Cinci: 1) forma, materia, energia, internă sau externă; 2) senzația; a simți un obiect; 3) percepția, înțelegerea, distingerea, recunoașterea; 4) formațiunile mentale, impulsurile, voința; toate tipurile de obiceiuri mentale, gânduri, idei, păreri, prejudecăți, hotărâri; 5) conștiința; cea care cunoaște și discern. Acestea sunt constituențele a ceea ce este considerat în mod greșit ca fiind un sine sau o persoană. În *Samyutta Nikaya*, se zice că Buddha a spus: „O «caleașcă» există pe baza agregării părților și, exact așa, conceptul de «ființă» există atunci când cele cinci agregate sunt disponibile.” Bineînțeles, aceeași analiză se poate aplica și părților caleștii. Deci, așa cum caleașca este de fapt o reificare, o considerare ca fiind real a ceva ce de fapt nu există ca atare, așa este și ideea de sine și la fel și toate dharmele.

SPIRIT, FANTOMĂ (*amanusya*). „Nu om”, o ființă supraumană (în unele enumerări include și zeii), un titan, un demon.

ŚRAMANA. Ascet, celibatar, cel care depune eforturi. Un cerșetor religios. În acea vreme, persoana care se dedica religiei, pentru a avea mai mult timp pentru aceasta, cerșea zilnic cel mult un bol cu mâncare și, dacă era necesar, câte o piesă de îmbrăcăminte sau găzduire, și niciodată de două ori din același loc. Cel care primea mâncarea era angajat în salvarea tuturor ființelor, iar cel care îi oferea mâncarea îndeplinea astfel o acțiune pozitivă, prin care ajuta atât la salvarea „cerșetorului”, cât și a tuturor ființelor, inclusiv a sa. Un călugăr cerșetor se oprea

în fața unei gospodării și aștepta o vreme, fără a scoate un cuvânt, fără să ceară. Dacă familia respectivă nu avea sau nu dorea să îi ofere nimic, el mergea mai departe.

ŚRENIKA. Numele unui cerșetor rătăcitor. Vezi RĂTĂCITOR.

STADIUL IREVERSIBIL AL UNUI BODHISATTVA, STADIUL „FĂRĂ-ÎNTOARCERE” (*avinivartanīya bodhisattva-bhūmi, sau avaivartika*). Stadiul în care un Bodhisattva nu mai poate cădea înapoi, nu mai poate regresa, nu se mai poate întoarce din mersul său către Trezirea perfectă, deplină, a unui Buddha. În această Sutra este descris ca fiind stadiul în care un Bodhisattva vede totul conform perfecțiunii înțelepciunii.

STÂLPII ATENȚIEI sau COLOANELE CONȘTIENȚEI (*smṛtyupasthāna*). Patru. Aplicarea atenției sau a conștiinței la 1) corp, 2) senzații, 3) gând sau minte, 4) dharme (condiții pentru existență).

STŪPA. Un relicvariu, o movilă, un altar, adesea în formă de clopot și construit pe teren deschis, special pentru a conține relicvele lui Buddha și ale discipolilor săi, sau pentru a comemora locul unor acțiuni ale lor.

SUBHŪTI. Unul dintre discipolii principali ai lui Buddha. Potrivit tradiției Vârșnicilor, este remarcat pentru prietenie și compasiune. În Mahāyāna, el este privit ca cel mai presus, cel dintâi dintre discipoli. El este principalul interlocutor din Sutrele Prajñāpāramitā, vorbind fără greșală, prin puterea și autoritatea lui Buddha.

SUDHARMĀ. „Menținerea Dreptății”. Sala de adunare a Zeilor.

SUFERINȚĂ, BOALĂ, RĂU (*duhkha*). Al doilea dintre cele trei semne. Primul Adevăr Nobil. Este de trei feluri: suferința evidentă, suferința schimbării, suferința atotpătrunzătoare. Sunt descrise mai pe larg în prefața ediției în limba română a „Prajñāpāramitā Sutra în 8.000 de versete”.

SUFLET (*jīva*). Forța unificatoare și generatoare de viață dintr-un organism. La fel ca orice altă dharma, nu este etern, independent sau neschimbător.

SUMERU. Un munte localizat în centrul lumii și înconjurat de șapte lanțuri muntoase concentrice. De asemenea, Meru.

SUPRACUNOAȘTERI (*abhijñā*). Șase: 1) puterea psihică, 2) urechea divină, 3) cunoașterea gândurilor celorlalți, 4) reamintirea vieților trecute, 5) ochiul divin, 6) cunoașterea încetării revărsărilor. Uneori cinci, fără ultima. Arhații le-au obținut pe toate șase.

SŪTRA. Literalmente fir de țesătură, sau ceva ce ține lucrurile împreună. În înțeles general înseamnă o învățătură, un tratat sau un discurs din Hinduism, Jainism sau Buddhism. În Buddhism, este un text despre care se știe sau se presupune în mod rezonabil că a fost rostit de către Buddha însuși, sau inspirat în mod direct de către Buddha (în timp ce se afla în meditație, el a inspirat mintea uneia sau mai multor persoane prezente), sau povestit de către cineva de

încredere prezent la un discurs al lui Buddha (și transcris după plecarea lui Buddha). De asemenea, mai înseamnă și o secțiune dintre cele trei categorii din Tripitaka (vezi dicționarul), ce conține Sutare referitoare la meditație (sau samadhi, vezi dicționarul).

SŪTRĀNTA. Un text Buddhist sau învățăturile conținute în el.

ȘERPI. Vezi MĂREȚII ȘERPI.

TATHĀGATA (*tathā-gata* sau *tathā-āgata*). Un titlu al lui Buddha, însemnând fie „Astfel-Plecat”, fie „Astfel-Venit”.

TATHĀGATA, IMAGINEA LUI (*tathāgata-vigraha*). Figura sau forma unui Tathāgata sau, în alt context, modul absolut de a exista al lui Tathāgata.

TĂRÂMUL DORINȚELOR SIMȚURILOR, sau al DORINȚELOR SENZUALE (*kāma-dhātu*). Tărâmul cel mai de jos din lumea triplă. Include tărâmul material grosier locuit de animale și de oameni, și tărâmurile infernale, ale fantomelor flămânde, ale semi-zeilor și a multor categorii de zei. Ființele renasc aici datorită karmei.

TĂRÂMUL FORMEI (*rūpa-dhātu*). Al doilea tărâm al triplei lumi, alcătuit din materie subtilă, locuit de zei. Ființele renasc aici datorită puterii meditațiilor efectuate.

TĂRÂMUL FĂRĂ FORMĂ (*arūpa-dhātu*). Al treilea tărâm al triplei lumi, sălașurile unor ființe neiluminate care au practicat cele patru absorbiri (meditative): spațiu infinit, conștiință infinită, absolut nimic, și nici prezență nici absență (a concepțiilor). Ființele renasc aici datorită puterii meditațiilor efectuate și a faptului că au intrat în meditație după momentul morții. Aceste ființe rămân în aceste patru feluri de meditații conceptuale subtile timp de mai multe ere, după care renasc în stări inferioare din Samsara.

TĂRÂMUL LUI BRAHMĀ (*Brahmā-kāyika*). De asemenea, „Grupul lui Brahmā”: zeii situați cei mai jos în tărâmul formei.

TERASA TREZIRII (*bodhi-manda*). Nume dat locului de sub copacul Trezirii (copacul Bodhi) unde a stat așezat Buddha atunci când a devenit perfect Trezit. De asemenea: terasa iluminării, loc al iluminării.

TRANSĂ. Vezi MEDITAȚIE și DHYĀNA.

TREZIRE, COMPLETĂ (*anuttara-samyak-sambodhi*). Literalmente, cea mai corectă și mai perfectă Trezire. Caracteristică numai Buddhașilor. Scopul Mahāyāna, care înlocuiește scopul Nirvānei private, personale, a Arhaților. Tradusă în literatura occidentală și prin cuvântul „Iluminare”. Sensul cuvântului sanscrit „bodhi” este trezire sau înflorire completă, adică de trezire din iluzie, din vis, la Realitate, la Adevăr, și respectiv de înflorire sau dezvoltare completă a tuturor calităților posibile. „Iluminare” poate presupune ca sens și o sursă „exterioară” de „lumină”, și ca cineva să fie „iluminat” în mod pasiv, printr-un fel de grație divină, însă nu acesta este sensul în Buddhism, care este non-teist.

TRIPITAKA. Literalmente, trei coșuri. Cuvintele Divinului Buddha. Imediat după MahāpariNirvana lui Buddha, cei mai Treziți discipoli, împreună cu Ananda, care avea o memorie excepțională, s-au adunat și au transcris învățăturile orale care nu fuseseră încă transcrise. Acestea au fost scrise pe papirusuri, iar după terminarea procesului au fost depozitate în trei coșuri mari, conținând trei categorii de învățături: Vinaya, Abhidharma și Sutra (vezi dicționarul pentru fiecare dintre cele trei categorii).

TRICHILIOCOSMOS, MARE (*trisāhasra-mahāsāhasra-lokadhātu*). Un sistem care cuprinde un miliard de stele (sori), un miliard de luni, un miliard de raiuri și iaduri, etc.

TRIPLA LUME sau TREI TĂRÂMURI. De jos în sus, Tărâmul dorinței, Tărâmul formei, Tărâmul fără formă.

TRIPLA NESTEMATĂ (*tri-ratnā*). 1) Buddha, 2) Dharma, 3) Samgha. Acestea sunt, de asemenea și „refugiile” laicilor.

TRUFIE (*māṇa*). A noua dintre cele zece legături (*samyojana*).

URA (*dvesa*). A doua dintre cele trei rădăcini ale răului. Antidotul este înțelepciunea.

UȘI ALE ELIBERĂRII (*vimoksa-dvāra*). Trei: 1) Vacuitatea, 2) Lipsa Semnelor, 3) Lipsa Dorințelor. Odată ajunși pe Cale, aceste uși sunt intrarea în NIRVANA.

UȘILE CONCENTRĂRII (*samādhi-mukha*). Concentrarea pe diverse adevăruri, care deschid ușa calmului plin de pace.

VACUITATE (*śūnyatā*). Absența atât a existenței cât și a inexistenței vreunei dharme. Lipsa existenței și a inexistenței a tot ceea ce concepem și percepem, inclusiv a concepției, a percepției și a noțiunilor. Vacuitatea în sine este și ea lipsită de existență (absența a ceva nu este existentă). Noțiunea de Vacuitate este și ea lipsită de existență. Implicit, lipsa oricăror caracteristici de orice fel, spre exemplu: a începutului, a duratei și a încetării, a apariției, a existenței, a dispariției, a inexistenței, a prezenței, a absenței, a legăturii, a eliberării, a plăcutului, a neplăcutului, a aderenței, a lipsei aderenței, a însușirilor, a lipsei acestora, etc. Pentru a înțelege Vacuitatea, se apelează deseori la comparația cu spațiul. Deși putem avea noțiunea de spațiu, el nici nu există și nici nu lipsește, nu are caracteristici, nu are început, durată sau sfârșit, nu apare și nu poate să dispară, nu are limite de niciun fel. Se mai poate explica și ca lipsa absolută a oricărei esențe de orice fel, a oricărei substanțialități. Ca sinonime, se mai folosesc și cuvintele „gol” și „vid”.

VAIDŪRYA. Lapis lazuli.

VAJRAPĀNI. „Cu un fulger în mână”, un gardian yaksa impunător, rezident în Rājagriha. Poate fi invocat de către un Bodhisattva, pentru a-i înspăimânta pe cei care fac rău. Deseori, văzut în fresce ca însoțindu-l pe Buddha.

VÂRSTNIC (*sthavira*), 1) Titlu implicând ortodoxia (în sensul de învățătură dreaptă în buddhism) , 2) membru al sectei timpurii, aderente la „învățătura Venerabililor”.

VEDERE (*drsti*). Opinie, părere, punct de vedere, aproape întotdeauna greșit.

VEDERI GREȘITE sau DISTORSIONATE (*viparyāsa*). Patru. Ignoranța analizată ca încercare de a căuta sau găsi: 1) permanența în ceea ce este de fapt impermanent, 2) ușurare, fericire sau plăcere în ceea ce este inseparabil de suferință, 3) sine în ceea ce nu este legat în niciun fel de niciun sine, 4) puritate în ceea ce este de fapt impur.

VEHICUL(E) (*yāna*). Același cuvânt se folosește și pentru cale și pentru drum. Metode de salvare, așa cum sunt analizate de Mahāyāna. Trei: 1) Discipoli, 2) Pratyekabuddhași; acestea două constituie Hīnayāna, vehiculul inferior sau mic; peiorativ pentru acei buddhiști care nu au acceptat noua învățătură Mahāyāna. 3) Mahāyāna, marele Vehicul; mișcarea din buddhism care a luat naștere pe la începutul erei creștine, adoptând doctrina Bodhisattva, scopul căreia este starea de Buddha sau suprema, perfectă Trezire, și combinând-o cu o doctrină metafizică a Vacuității universale.

VEHICULUL BODHISATTVAȘILOR. Sau Calea Bodhisattvașilor. Alt nume pentru Mahāyāna, Marele Vehicul. În limba sanscrită, „vehicul”, „cale”, „călătorie”, etc. sunt denumite cu același cuvânt, „yana”, iar Maha înseamnă mare sau măreață.

VEHICUL INFERIOR. Vezi VEHICUL(E).

VENERABIL (*āyusmat*). Apelativ respectuos pentru un călugăr.

VIAȚĂ SFÂNTĂ (*Brahmā-caryā*). A fi călugăr sau călugăriță. O viață castă.

VID, GOL (*śūnya*). 1) Zadarnic, inutil, atunci când este aplicat lucrurilor din această lume, 2) non-existența unui sine (vezi SINE) și a unei esențe, 3) o dharma condiționată.

VIGOARE (*vīrya*). A doua dintre cele cinci facultăți. Derivat din cuvântul erou (*vīra*) și presupunând eforturi eroice pentru beneficiul altor ființe simțitoare, precum și efort susținut și neîncetat pentru depășirea propriilor greșeli și neajunsuri și pentru cultivarea virtuții.

VINAYA. Una dintre cele trei diviziuni pentru scripturi. Se ocupă de disciplina monastică.

VOINȚĂ: Vezi IMPULSURI.

YAKSHA. Vezi ZÂNĂ.

ZÂNĂ (*yaksa*). O ființă semi-divină, în general binevoitoare. Un gnom. În principal, spirite ale copacilor, prezente în sevă și în apele vii (cele din natură), aducând fertilitate și creștere.

ZEII CELOR TREIZECI ȘI TREI (*trayastrimśakayikā deva-putrā*). Zei care locuiesc pe cele treizeci și trei de vârfuri ale muntelui Sumeru (Meru), în cel de-al doilea din cele șase tărâmurile ale dorinței (*kāmadhātu*). Zeii sunt conduși de Sakra

(numit și Indra). Buddha s-a deplasat de mai multe ori în acest tărâm pentru a preda, și mulți zei (inclusiv Sakra) din acest tărâm au fost prezenți de multe ori la discursurile sale rostite pe Pământ. Durata aproximativă a vieții în acest tărâm este de 36 de milioane de ani (este descrisă ca fiind de 1000 de ani în termenii lor, cu fiecare zi echivalând ca durată cu 100 de ani pe Pământ). Acești zei sunt în conflict neîntrerupt cu Asurașii, care au fost alungați în trecut din acest tărâm, și urzesc la recucerirea lui.

ZEII DIN TĂRÂMUL INTERMEDIAR (*antariksa-deva*): Zeii care apar pe cer.

ZEII LOCURILOR PURE (*śuddhāvāsa*). Cinci categorii de zei, care sălășluiesc în Paradisul Locurilor Pure. Acestea sunt cele mai înalte categorii dintre cele optsprezece categorii de zei care sălășluiesc în tărâmul formei (*rūpa-dhātu*) și se spune că sunt în cel de-al patrulea și cel mai înalt nivel din acel tărâm.

ZEII DIN TUȘITA sau TUȘITA (*tuṣita deva*). „Zei satisfăcuți”, ce sălășluiesc în cel de-al patrulea nivel al tărâmului dorințelor. Un Bodhisattva își poate petrece aici ultima viață, înainte de a deveni un Buddha.

ZEIȚA GANGELUI (*gāṅgadevī-bhaginī*). O figură binecunoscută a mitologiei indiene.

ZEU, ZEITATE, DIVINITATE (*deva*). Literalmente: „Cel care strălucește”. În niciun sens un creator, nici omniscient, nici omnipotent; pur și simplu, un locuitor al paradisului, cu durată de viață și inteligență limitate; unul dintre cele șase destine temporare.

Noțiuni fundamentale

CELE PATRU ADEVĂRURI NOBILE și NOBILA CALE OCTUPLĂ. Una dintre primele învățături predate de Buddha, esențială.

1) **Natura suferinței (sau *Dukha*):** „Acesta este adevărul nobil al suferinței: nașterea este suferință, îmbătrânirea este suferință, boala este suferință, moartea este suferință; tristețea, lamentarea, durerea, jelirea și disperarea sunt suferință; unirea cu ceea ce este neplăcut este suferință; separarea de ceea ce este plăcut este suferință; să nu obții ceea ce vrei este suferință; pe scurt, cele cinci agregate supuse atașării, agățării, aderenței, sunt suferință.”

2) **Originea suferinței (*Dukha Samudaya*):** „Acesta este adevărul nobil al originii suferinței: nesațul, jinduirea este cea care duce la existența repetată, însoțit de plăcere și dorință (senzuală), căutând încântare ici și colo, adică jinduind după plăcerile simțurilor, jinduind după existență, jinduind după distrugere.”

3) Încetarea suferinței (*Dukha Nirodha*): „Acesta este adevărul nobil despre încetarea suferinței: este dispariția fără urme și încetarea aceluiași nesaț, aceleiași jinduri, renunțarea la el, abandonul lui, libertatea față de el, nesprijinirea pe el.”

4) Calea care duce la încetarea suferinței (*dukha nirodha gamini patipada magga*): „Acesta este adevărul nobil al căii care duce la încetarea suferinței: este Nobila Cale Octuplă, adică: vederea (sau viziunea) corectă, intenția corectă, vorbirea corectă, acțiunea corectă, modul de trai corect (și de a câștiga în mod corect traiul, evitând spre exemplu implicarea în afaceri cu arme, otrăvuri, ființe, carne și intoxicanți), efortul corect, atenția (sau conștiința) corectă, și concentrarea (sau meditația) corectă.”

CELE PATRU SIGILII:

- 1) Tot ceea ce este condiționat este nepermanent.
- 2) Tot ceea ce este impur aduce suferință.
- 3) Toate dharmele sunt goale și lipsite de sine, de esență.
- 4) Trezirea este dincolo de extreme.

CELE TREIZECI ȘI ȘAPTE DE ARIPI ALE TREZIRII

I. cele patru aplicații ale atenției conștiente: 1. atenția conștientă în ceea ce privește corpul, 2. atenția conștientă în ceea ce privește senzațiile, 3. atenția conștientă în ceea ce privește mintea, 4. atenția conștientă în ceea ce privește dharmele (fenomenele); II. cele patru eforturi corecte: 5. generarea însușirilor virtuozitate care nu au fost încă generate, 6. sporirea însușirilor virtuozitate deja generate, 7. ne-generarea însușirilor ne-virtuozitate ce nu au fost încă generate, 8. abandonarea completă a însușirilor ne-virtuozitate deja generate; III. cele patru baze pentru puterile psihice: 9. aspirația, 10. efortul, 11. contemplarea, 12. stabilizarea meditativă analitică; IV. cele cinci dominante: 13. credința, 14. efortul, 15. atenția conștientă, 16. stabilizarea meditativă, 17. înțelepciunea; V. cele cinci puteri: 18. credința, 19. efortul, 20. atenția conștientă, 21. stabilizarea meditativă, 22. înțelepciunea; VI. cele șapte membre ale Trezirii: 23. atenția corectă, 24. deosebirea sau discriminarea corectă a fenomenelor (dharmelor), 25. efortul corect, 26. bucuria corectă, 27. conformarea sau adaptarea corectă, 28. stabilizarea meditativă corectă, 29. viziunea uniformă corectă; VII. Nobila Cale Octuplă: 30. vederea (sau viziunea) corectă, 31. intenția corectă, 32. vorbirea corectă, 33. acțiunea corectă, 34. modul de trai corect, 35. efortul corect, 36. atenția (sau conștiința) corectă, 37. concentrarea (sau meditația) corectă.

Enumerări a căror prescurtare se regăsește în texte:

„*forme, etc.*” înseamnă „forme, senzații, percepții, impulsuri (voință) și conștiință”, sau „cele cinci agregate (*skandha*)”;

„*credință (încredere), etc.*” se referă la cele cinci virtuți esențiale: credință (încredere), vigoare, atenție, concentrare și înțelepciune;

„*prietenie, etc.*” indică cele patru nemărginite: prietenie, compasiune, bucurie empatică și imparțialitate;

„*flori, etc.*” înseamnă „flori, tămâie, parfumuri, coroane de flori, alifii, prafuri înmiresmate, fâșii de pânză, umbrele de soare, însemne, clopoței, steaguri, cu rânduri de lămpi în jur și cu multe alte feluri de venerare”;

„*a se ocupa de*”, sau „*a adopta studiul și practica, etc.*” înseamnă „a se ocupa de, sau a adopta studiul și practica”, urmate de „a păstra în minte, a studia, predica, scrie, răspândi, explica și repeta”;

„*nume, etc.*” este pentru „nume, clan, putere, înfățișare și formă”;

„*zece căi de acțiune pozitive, virtuozitate, sau binefăcătoare*” indică acțiunile unui Bodhisattva: el însuși analizează, îi stărnește și pe ceilalți să urmeze: 1) abținerea de la a lua viața, 2) abținerea de la a lua ceea ce nu este dat sau oferit, 3) abținerea de la comportamentul greșit în ceea ce privește plăcerile simțurilor, abținerea de la intoxicanți pentru că tind să întunece mintea, 4) abținerea de la vorbirea mincinoasă, 5) abținerea de la vorbirea din răutate, care să provoace conflict, 6) abținerea de la vorbirea aspră, dură, 7) abținerea de la flecăreală, 8) abținerea de la lăcomie și jinduire, 9) abținerea de la reața voință, 10) abținerea de la vederile greșite; această definiție se găsește și în dicționarul de termeni;

„*cele șase elemente ale simțurilor*” sunt: elementul organului văzului, elementul organului auzului, elementul organului mirosului, elementul organului gustului, elementul organului tactil, elementul conștiinței mentale.

„*cele douăsprezece verigi (nidana) ale lanțului apariției dependente*” sunt: ignoranța, formațiunile karmice, conștiința (sau conștiințele), numele și forma, porțile simțurilor, contactul, senzația, jinduirea, agățarea, devenirea, nașterea, îmbătrânirea și moartea.

„*cele trei uși spre eliberare*” sunt: concentrarea sau meditația asupra Vacuității (a Lipsei Esenței), a Lipsei Semnelor și a Lipsei Dorințelor;

„*cele cinci facultăți*” sunt: credința, vigoarea, atenția sau conștiința, concentrarea și înțelepciunea; virtuțile esențiale în buddhismul timpuriu;

„*cele șase perfecțiuni*” sunt: Generozitatea, Moralitatea, Răbdarea, Vigoarea sau Elanul, Concentrarea sau Meditația, și Înțelepciunea.

Cuprins

Notă introductivă.....	1
Introducere.....	2
Capitolul 1	3
1. Calea către fericire și Eliberare	3
2. Avantajele unei conduite morale și ale unei vieți favorabile și înzestrate	4
3. Calea către Eliberare și către Trezirea supremă	7
4. Infirmarea existenței inerente și indicarea Vacuității.....	13
Capitolul 2	20
1. Cercetarea și pătrunderea în profund.....	20
2. Renunțarea la atașare, și înțelegerea calităților Buddhității.....	27
Capitolul 3	37
1. Realizarea bucurășă a muncii nelimitate a unui Bodhisattva	37
2. Sfaturi pentru aprofundarea înțelepciunii și pentru acumularea de merit	42
3. Fructele (rezultatele) înțelepciunii și meritului	50
Capitolul 4	54
1. Sfaturi practice pentru conducători	54
2. Înțelepciune spirituală pentru persoanele cu putere	61
Capitolul 5	71
1. Abandonarea tulburărilor și cultivarea bunătății	71
2. Calitățile extraordinare ale celor zece baze sau niveluri ale Bodhisattvașilor	78
3. Calitățile magnifice ale unui Buddha.....	81
4. Sfaturi de încheiere.....	86
Dicționar de termeni.....	89
Noțiuni fundamentale.....	113
Cuprins	116